

STAROSTWO POWIATOWE W RYKACH

**PLAN GOSPODARKI
ODPADAMI
DLA POWIATU RYCKIEGO
na lata 2010 – 2013
z perspektywą do roku 2017**

Ryki, 2010 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	6
1.1. Podstawa prawna i wymagania formalne	6
1.2. Metodyka opracowania	7
1.3. Cel i zakres opracowania	7
1.4. Najistotniejsze zasady gospodarki odpadami w Unii Europejskiej.....	8
1.5. Funkcje <i>Planu</i>	9
1.6. Charakterystyka powiatu	9
1.6.1. Położenie.....	9
1.6.2. Warunki hydrogeologiczne.....	10
1.6.3. Ludność i osadnictwo.....	10
1.6.4. Gospodarka	11
1.6.5. Ochrona przyrody.....	12
2. Analiza stanu gospodarki odpadami w powiecie	13
2.1. Odpady komunalne	13
2.1.1. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów komunalnych.....	13
2.1.2. Ilość zebranych odpadów komunalnych	18
2.1.3. Odpady ulegające biodegradacji	24
2.1.4. System gospodarowania odpadami komunalnymi	24
2.1.5. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwiania	30
2.1.6. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów	36
2.1.7. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi ...	36
2.1.8. Pozwolenia, decyzje, informacje o wytwarzanych odpadach, zgłoszenia	37
2.2. Odpady pozostałe	38
2.2.1. Zużyte opony	41
2.2.2. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych.....	41
2.2.3. Komunalne osady ściekowe	42
2.2.4. Odpady opakowaniowe.....	43
2.3. Odpady niebezpieczne	43
2.3.1. Odpady zawierające PCB	44

2.3.2. Odpady olejowe i ropopochodne.....	45
2.3.3. Zużyte akumulatory i baterie	45
2.3.4. Odpady medyczne i weterynaryjne	47
2.3.5. Pojazdy wycofane z eksploatacji.....	48
2.3.6. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	49
2.3.7. Odpady zawierające azbest.....	52
2.3.8. Odpady związane z opakowaniami po środkach ochrony roślin i przeterminowane pestycydy.....	55
2.3.9. Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych	56
3. Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami.....	56
3.1. Odpady komunalne	56
3.1.1. Prognozowany strumień odpadów	58
3.1.2. Odpady ulegające biodegradacji	58
3.1.3. Odpady opakowaniowe	60
3.2. Odpady niebezpieczne	60
3.3. Prognozowane zmiany w zakresie organizacyjnym i technologicznym	61
4. Przyjęte cele w gospodarce odpadami	61
4.1. Cele i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami	61
4.1.1. Odpady komunalne	62
4.1.2. Odpady powstające w przemyśle	62
4.1.3. Odpady niebezpieczne	63
4.1.4. Odpady pozostałe	65
4.1.5. Odzysk odpadów.....	66
4.2. Program promocji i edukacji w zakresie gospodarki odpadami.....	68
5. Kierunki działań i system gospodarowania odpadami na lata 2010-2017	69
5.1. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko	69
5.2. Rozwiązania techniczno-organizacyjne systemu gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego	70
5.2.1. Organizacja odpadami w powiecie	70
5.2.2. Składowiska odpadów	74
5.2.3. Gminny punkt gromadzenia odpadów (GPGO).....	75

5.2.4. Sposób postępowania z odpadami wielkogabarytowymi	76
5.2.5. Sposób postępowania z odpadami budowlanymi	76
5.2.6. Zużyte opony	77
5.3. Kierunki działań dla odpadów niebezpiecznych	77
5.3.1. Odpady zawierające PCB	77
5.3.2. Oleje odpadowe	77
5.3.3. Zużyte baterie i akumulatory	78
5.3.4. Odpady medyczne i weterynaryjne	78
5.3.5. Pojazdy wycofane z eksploatacji	78
5.3.6. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	79
5.3.7. Odpady zawierające azbest	79
5.3.8. Przeteterminowane środki ochrony roślin	80
6. Harmonogram i sposób finansowania realizacji zadań	80
7. Wnioski z analizy oddziaływania projektu Planu na środowisko	86
8. Monitoring i ocena wdrażania Planu	88
9. Streszczenie	89
10. Spis wykorzystanych materiałów	93
Załącznik 1	94

1.WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna i wymagania formalne

Plan gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego (zwany dalej PGO) sporządzony został jako realizacja wytycznych ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), która w rozdziale 3 art. 14 – 16 wprowadza obowiązek opracowania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Pierwszy plan gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego został przyjęty uchwałą Nr XXIII/112/04 Rady Powiatu Ryckiego w dniu 29 czerwca 2004 r. Obecnie sporządzony plan jest jego aktualizacją i kontynuacją. Zgodnie z wymogami ustawy o odpadach zostały sporządzone sprawozdania z realizacji Planu gospodarki odpadami w powiecie ryckim za lata 2004-2006 oraz za lata 2007-2008.

Niniejszy dokument jest zgodny z obowiązującymi aktami prawnymi z zakresu ochrony środowiska i gospodarki odpadami, a w szczególności z Krajowym planem gospodarki odpadami 2010 (KPGO 2010) przyjętym przez Radę Ministrów uchwałą Nr 233 w dniu 29 grudnia 2006 r. (M.P. Nr 90, poz.946) oraz Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2011 uchwalonym przez Zarząd Województwa w dniu 27 października 2008 r. (uchwała Nr XXV/435/08).

1.2. Metodyka opracowania

Szczegółowy zakres, sposób oraz formę sporządzania Planu gospodarki odpadami (PGO) zawarto w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66 poz. 620 z 2003r.) ze zmianami wprowadzonymi 13 marca 2006 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 46, poz. 333). Niniejszy *Plan* został sporządzony w trybie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie środowiska. Przy opracowaniu wykorzystane zostały następujące źródła informacji:

- Krajowy plan gospodarki odpadami 2010 (M.P. z 2006 r., Nr 90, poz.946),
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2011,
- Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego za okres od 16.06.2003 do 31.12. 2006 r. (2007 r.),

- Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego za okres od 01.01.2007 do 01.01. 2008 r. (2009 r.),
- Plan gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego (2004 r.)
- Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami w powiecie ryckim w latach 2004-2006,
- Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami w powiecie ryckim w latach 2007-2008,
- Dane z Wojewódzkiego Systemu Odpadowego (WSO - Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego),
- Dane i raporty Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie,
- Dane GUS i US w Lublinie,
- Materiały źródłowe z gmin i zakładów gospodarki komunalnej

1.3. Cel i zakres opracowania

Celem Planu gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego jest wyznaczenie działań zmierzających do utworzenia nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami w powiecie.

Zgodnie z Ustawą o odpadach (art.15, pkt. 7a) powiatowy plan gospodarki odpadami obejmuje m.in. odpady komunalne powstające na obszarze powiatu oraz przywożone na jego obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.

Podobnie jak „Krajowy plan gospodarki odpadami 2010” plan obejmuje okres 2010 – 2013 (okres czteroletni), z uwzględnieniem perspektywy na lata 2014 – 2017 (okres czteroletni). Spełniając wymagania formalne, PGO obejmujący wszystkie rodzaje odpadów komunalnych, określa:

1. Aktualny stan gospodarki odpadami.
 - Rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów,
 - Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
 - Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
 - Istniejące systemy zbierania odpadów,
 - Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobową instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,

- Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - Identyfikację problemów w zakresie gospodarowania odpadami
2. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami.
 3. Cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia.
 4. Zadania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
 - działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
 - działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów,
 5. Rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji.
 6. Instrumenty finansowe służące realizacji celów.
 7. System monitoringu i sposób oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.

1.4. Najistotniejsze zasady gospodarki odpadami w Unii Europejskiej

Z dniem 12 grudnia 2008 r. weszła w życie dyrektywa 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy. Zgodnie z art.40 ust.1 dyrektywy Państwa członkowskie powinny wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do jej wykonania nie później niż do dnia 12 grudnia 2010 r. Dla osiągnięcia celów określonych w dyrektywie 2008/98/WE w sprawie odpadów w Państwach Członkowskich powinny być sporządzane plany gospodarowania odpadami. Plany takie odnoszą się w szczególności do:

- a) rodzaju, ilości oraz pochodzenia odpadów przeznaczonych do odzysku lub unieszkodliwienia,
- b) ogólnych wymogów technicznych,
- c) wszelkich szczegółowych uzgodnień dotyczących określonych rodzajów odpadów,
- d) odpowiednich miejsc lub urządzeń do unieszkodliwiania.

1.5. Funkcje Planu

Główne funkcje Planu gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego to:

- realizacja krajowej, wojewódzkiej i powiatowej polityki gospodarowania odpadami,
- strategiczne zarządzanie powiatem i gminami w zakresie gospodarki odpadami,
- wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju powiatu i gmin,
- przekazywanie informacji na temat gospodarki odpadami,
- przedstawienie zadań związanych z odpadami i sposoby ich rozwiązania oraz źródła finansowania.

1.6. Charakterystyka powiatu

1.6.1. Położenie

Powiat rycki leży w północno-zachodniej części województwa lubelskiego. Sąsiaduje od północy z powiatem łukowskim, od wschodu z powiatem lubartowskim i od południa z powiatem puławskim. Od strony zachodniej powiat graniczy z województwem mazowieckim. W skład powiatu ryckiego wchodzi 6 gmin: Kłoczew, Nowodwór, Stężyca i Ułęż oraz miasto i gmina Ryki i miasto Dęblin. Obszar powiatu obejmuje 614,7 km² (19 miejsce w województwie), na którym zamieszkuje 58 342 mieszkańców (16 miejsce w województwie)(2009 r.). Siedzibą powiatu jest miasto Ryki, które jest oddalone o 65 km od Lublina i 100 kilometrów od Warszawy. Od wschodniej granicy państwa powiat oddalony jest od 200 do 250 km (ryc.1).

Ryc.1. Położenie gmin powiatu ryckiego

1.6.2. Warunki hydrogeologiczne

Powiat rycki jest obszarem zasobnym w wody podziemne. Głębokość ich występowania uwarunkowana jest budową geologiczną. Najbliżej powierzchni terenu położone są poziomy wodonośne występujące w utworach czwartorzędowych, głównie w dolinach rzecznych. Największy zbiornik wód podziemnych występuje w dolinie Wieprza. Jest to obszar wysokiej ochrony (OWO). Poziom tych wód związany jest ściśle ze stanem w rzekach i jest zmienny. Najczęściej jest to głębokość płytsza niż 1 m ppt. Na wysoczyznach pierwszy poziom wodonośny występuje głębiej niż w dolinach. Często pojawiają się wody przypowierzchniowe, nie tworzące ciągłego zwierciadła. Wodonośne utwory czwartorzędowe to głównie piaski, żwiry oraz mułki a ich miąższość wynosi od kilku do 60 metrów (sporadycznie 100). Wydajność warstw wodonośnych wynosi średnio od 10 do około 70 m³/h. Część powiatu znajduje się na obszarze trzeciorzędowego zbiornika GZWP-215, o ośrodku szczelinowo-porowym (utwory oligoceńsko-miocenijskie) oraz częściowo czwartorzędowego GZWP Nr 222 „Dolina Środkowej Wisły”. Wody z tego zbiornika pobierane są średnio na głębokości od 30 do 60 metrów. Są to wody wysokiej jakości.

1.6.3. Ludność i osadnictwo

Najważniejszymi ośrodkami w powiecie są: miasto Dęblin (ok.18 tys. mieszkańców) i miasto Ryki (prawie 10 tys. mieszkańców), w których zamieszkuje 47 % ogółu mieszkańców. W okresie ostatnich czterech lat nastąpił znaczny spadek liczby ludności w powiecie – 1743 osób (2,9%), z czego najwięcej w Dęblinie o 935 osób (5,0%)(tab.1). Ryki pełnią funkcję ośrodka ponadlokalnego. Miasta Ryki i Dęblin cechuje zwarta zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna wysoka, a także zabudowa jednorodzinna zwarta, skupiona wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Tab.1. Liczba ludności powiatu ryckiego w latach 1996-2009

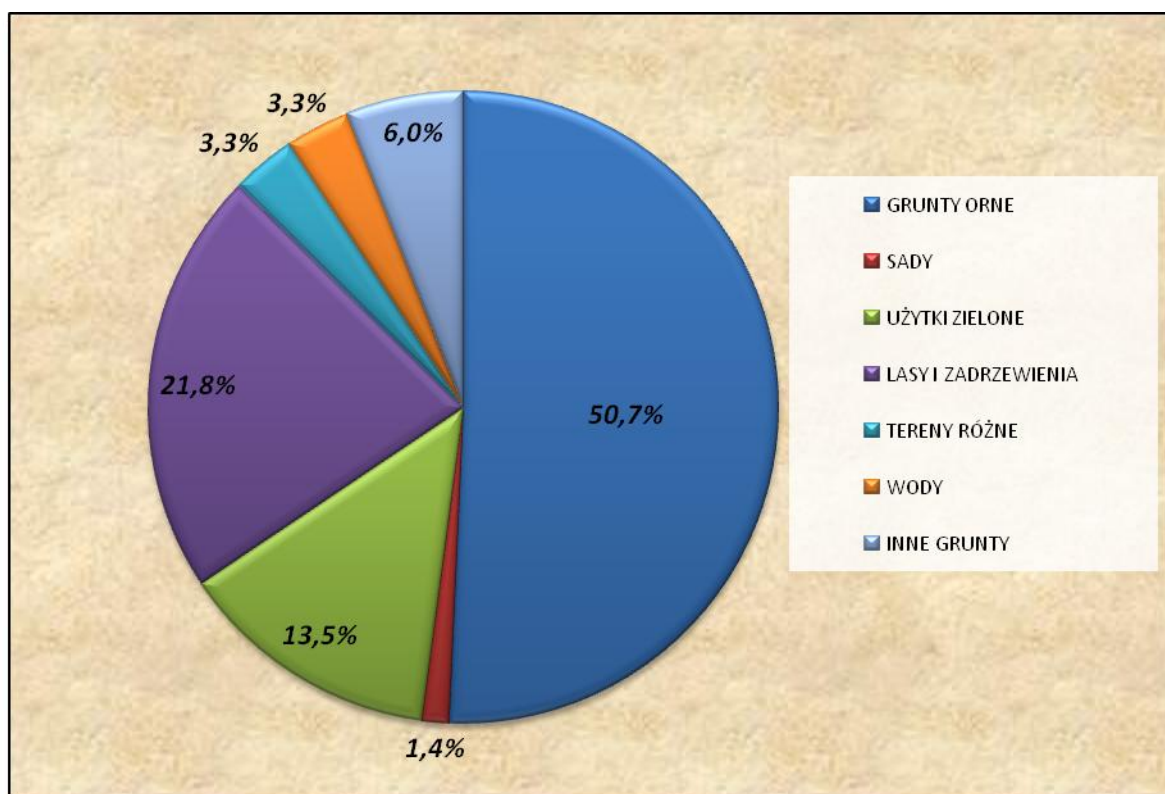
Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Liczba ludności	63882	63609	63358	61569	61565	61191	61088
Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba ludności	60758	60085	59445	59151	58678	58434	58342

źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2010

Na obszarach wiejskich dominuje zabudowa jednorodzinna, zagrodowa, rozproszona, z głównymi skupiskami zabudowy przy ciągach komunikacyjnych. Stopień koncentracji zabudowy jest zróżnicowany

1.6.4. Gospodarka

Powiat generalnie jest słabo uprzemysłowiony, koncentracja przemysłu występuje głównie na terenie obszarów miejskich. Pozostałe gminy wchodzące w skład powiatu mają charakter typowo rolniczy. Strukturę użytkowania ziemi w powiecie przedstawiono na ryc. 2.

Ryc. 2. Użytkowanie ziemi na obszarze powiatu ryckiego (2008 r.).

Na terenie powiatu występują zasoby naturalne surowców kopalnych w postaci kruszywa, piasku i gliny, głównie w gminach Kłoczew i Ryki. Gmina Stężycza posiada zasoby gazu ziemnego, ropy naftowej oraz pokłady torfu, piasku, gliny i węgla brunatnego.

Według danych GUS liczba pracujących ogółem na terenie powiatu ryckiego wynosi 8 458 osób, uwzględniając pracujących w rolnictwie indywidualnym liczba ta obejmuje 15 875 osób. Struktura rynku pracy w 2008 roku kształtowała się następująco:

- sektor rolniczy – 7 417 osób,

- sektor przemysłowy – 3 056 osób,
- sektor usługowy (usługi rynkowe) – 2 186 osób,
- sektor usługowy (usługi nierynkowe) – 3 219 osób,
- położenie powiatu ryckiego sprzyja rozwojowi gospodarczemu ze względu na przebiegające ważne linie komunikacyjne drogowe i kolejowe. Zakłady o dużej renomie to m.in.: w Rykach: Spółdzielnia Mleczarska - producent doskonałych serów, JUWENT - znany w kraju producent urządzeń termowentylacyjnych, drzwi antywłamaniowych, okien PCV, Pumar - producent stolarki okiennej, a w Dęblinie: Wojskowe Zakłady Inżynieryjne czy też Wojskowe Zakłady Lotnicze nr 3. Funkcjonuje także w Rykach zakład „Polski Ogród” - producent soków i mrożonek. W Stężycy działa Gospodarstwo Ogrodnicze Jarosława i Marii Ptaszek - największy w Polsce producent anturium i jeden z najnowocześniejszych na świecie producentów róż.
- w Rykach zlokalizowano istotne dla mieszkańców i przedsiębiorców instytucje administracyjne, wymiaru sprawiedliwości, ubezpieczeń społecznych. w Rykach i Dęblinie działają oddziały największych banków o zasięgu krajowym.

Podstawą gospodarki powiatu ryckiego jest rolnictwo, ogrodnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze. Przez powiat rycki biegną dwie główne drogi kolejowe: Lublin- Dęblin- Warszawa - tzw. trasa nadwiślańska ze stacją rozrządową w Dęblinie w kierunku Dęblin-Łuków, obie z przystankami na obszarach wiejskich, umożliwiającymi korzystanie z transportu kolejowego oraz trzy drogi: krajowa nr 17 łącząca Gdańsk z Warszawą, Lublinem i Zamościem, a dalej biegnąca do Lwowa, droga krajowa nr 48 Tomaszów Mazowiecki - Warka - Dęblin-Kock oraz droga nr 801 (dotychczasowa krajowa, a od stycznia 2000 r. jako wojewódzka) łącząca Warszawę z Puławami przez Dęblin i Stężycę, (tzw. trasa „Nadwiślańska”), a dalej biegnąca do Lublina przez Kurów lub Kazimierz Dolny i Nałęczów. W granicach administracyjnych powiatu posiadają łączną długość 63,181 km, z tego droga nr 17 - 15,044 km, nr 48 - 30,000 km, a nr 801 - 18,177 km.

1.6.5. Ochrona przyrody

W powiecie ryckim 11,8% powierzchni ogólnej stanowią obszary prawnie chronione. W porównaniu ze wskaźnikami dla innych powiatów, np.: powiat puławski

31,7% i średnią dla województwa 22,3%, powierzchnia chroniona jest jedną z mniejszych w województwie lubelskim. W ujęciu statystycznym do obszarów chronionych nie są zaliczane obszary Natura 2000. Na terenie powiatu znajdują się trzy obszary objęte europejskim programem NATURA 2000: „*Dolina środkowej Wisły*” (PLB 140004) – ostoja ptasia, położona w obrębie gminy Stężycza i miasta Dęblin, „*Dolny Wieprz*” (PLH 060051) – ostoja siedliskowa, położona na terenie gminy Ryki i Ułęż oraz „*Podebłocie*” (PLH140033) – ostoja siedliskowa, której fragmenty znajdują się w gminie Stężycza. Ponadto Pradolina Wieprza posiada status obszaru chronionego krajobrazu. Najcenniejsze obszary pod względem przyrodniczym na terenie powiatu stanowią doliny rzeczne Wisły i Wieprza. Na terenie powiatu wytyczonych jest pięć szlaków pieszych oraz trzy wodne. Znajduje się 39 zabytków objętych ochroną konserwatorską, a także 569 ruchomych dóbr kultury.

2. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI W POWIECIE

2. 1. Odpady komunalne

2. 1.1. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów komunalnych

Ustawa o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw z dnia 22.01.2010 roku (Dz. U. Nr 28, poz. 145) mówi, że odpady komunalne to: „odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład podobne są do odpadów powstających w gospodarstwach domowych”. Pierwszym kryterium wydzielenia odpadów komunalnych jest miejsce ich wytworzenia czyli gospodarstwo domowe. Jednak odpady niebezpieczne, nawet wytworzone w gospodarstwie domowym nie zaliczane są do grupy odpadów komunalnych. Kolejnym kryterium jest więc podobieństwo odpadu do tych wytworzonych w gospodarstwach domowych. Dlatego też odpady komunalne wytwarzane mogą być w różnych obiektach infrastruktury:

- obiektach handlowych i usługowo – rzemieślniczych,
- restauracjach, punktach gastronomicznych i bazie hotelarsko – noclegowej,
- instytucjach dydaktycznych i urzędach,
- ulicach, placach, parkach i cmentarzach

Pod względem morfologicznym w skład odpadów komunalnych wchodzi przede wszystkim:

- odpady organiczne (pochodzenia roślinnego, zwierzęcego i inne),
- papier i tektura,
- tworzywa sztuczne,
- materiały tekstylne,
- szkło,
- metale,
- odpady mineralne,
- drobna frakcja popiołowa.

W strumieniu odpadów komunalnych występują, wymagające odrębnego traktowania: odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane oraz odpady niebezpieczne.

Właściwości i skład odpadów komunalnych są zróżnicowane w zależności od miejsca powstania. Istnieją duże różnice w składzie, morfologii, wartości paliwowej i nawozowej pomiędzy odpadami powstającymi na terenach miejskich i wiejskich. Dla odpadów powstających na terenie powiatu nie przeprowadzono badań (nawet szacunkowych) składu morfologicznego i ich właściwości. Jedynie za Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010 można przyjąć średni skład morfologiczny dla gospodarstw domowych (dla terenów miejskich i wiejskich) i z obiektów infrastruktury (%) (tab.2).

Tab. 2. Skład morfologiczny niesegregowanych odpadów komunalnych (%)

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Gospodarstwa domowe		Obiekty infrastruktury
		Obszar miejski	Obszar wiejski	
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	33	18	10
2.	Odpady zielone	2	4	2
3.	Papier i tektura	20	12	27
4.	Drewno	2	2	1
5.	Odpady wielomateriałowe	4	3	18
6.	Tworzywa sztuczne	14	12	18
7.	Szkło	8	8	10
8.	Metal	5	5	5
9.	Tekstylna	1	1	3
10.	Odpady mineralne	10	34	5
11.	Odpady niebezpieczne	1	1	1
	Razem	100	100	100

źródło: KPGO 2010

Różnice, zarówno ilości (masy) jak i składu morfologicznego odpadów komunalnych wytwarzanych przez gospodarstwa domowe na terenach miejskich i wiejskich, wynikają z różnicy poziomu życia oraz faktu zagospodarowywania odpadów we własnym zakresie głównie na terenach wiejskich. Ilości odpadów opakowaniowych wytwarzanych przez obiekty infrastruktury (szkło, metale, tworzywa sztuczne, papier i tekturę, opakowania wielomateriałowe) zależą w głównej mierze od ilości podmiotów, gęstości zaludnienia, a także charakteru prowadzonej działalności usługowej.

Ilości wytworzonych odpadów komunalnych obliczono za pomocą wskaźników wytwarzania ilości odpadów komunalnych w kilogramach na mieszkańca w ciągu roku. Do prognozowania zmian w zakresie ilości wytwarzanych odpadów posłużyły wskaźniki opracowane przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach. Wskaźniki te powstały na podstawie wieloletnich badań i monitoringu wytwarzania odpadów w gospodarstwach domowych i obiektach infrastruktury na terenach wiejskich i miejskich. Przyjęto następujące założenia dotyczące ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w ciągu roku w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca (kg/M/rok):

- dla terenów miejskich (miasta poniżej 200 tys mieszkańców) - 325 kg/M/rok, w tym: 230 kg/M/rok odpadów pochodzących z gospodarstw domowych i 95 kg/M/rok pochodzących z obiektów infrastruktury;
- dla terenów wiejskich - 170 kg/M/rok, w tym: 140 kg/M/rok odpadów pochodzących z gospodarstw domowych i 30 kg/M/rok pochodzących z obiektów infrastruktury.

Do obliczeń przyjęto liczbę mieszkańców powiatu ryckiego na koniec 2008 r., z podziałem na obszar wiejski i obszar miejski (tab.3).

Tab.3. Liczba ludności na terenach miejskich i wiejskich powiatu ryckiego

Lp.	Jednostka administracyjna	Obszar miejski	Obszar wiejski
1.	Dęblin	17 665	-
2.	Ryki	9 883	10 497
3.	Kłoczew	-	7 276
4.	Nowodwór	-	4 256
5.	Stężyca	-	5 382
6.	Ułęż	-	3 478
	Razem	27 548	30 886
	Razem powiat rycki	58 434	

źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2010

Według przeprowadzonych obliczeń szacuje się, że na terenie powiatu ryckiego powstało w 2008 roku 15 535 Mg odpadów komunalnych, z czego 9909 Mg na terenach miejskich (Dęblin i Ryki) oraz 5625 Mg na terenach wiejskich (tab.4).

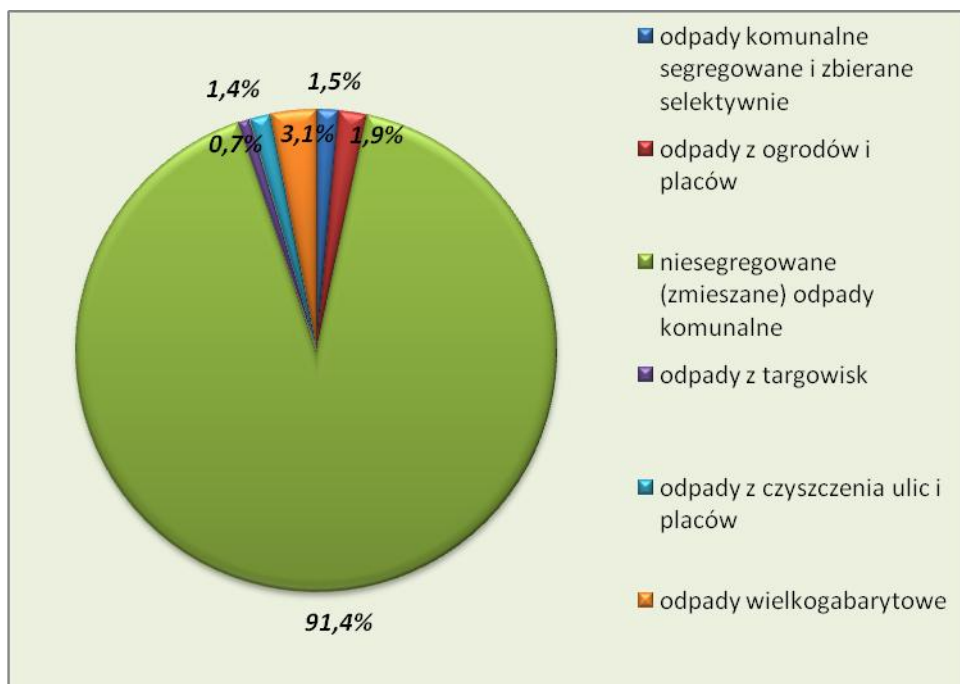
Tab. 4. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie powiatu ryckiego w 2008 r. (w Mg).

Lp.	Nazwa odpadu	Obszar miejski	Obszar wiejski	Razem
1.	Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie, w tym opakowania:	162,7	63,9	226,6
1.1.	Papier i tektura	75,8	29,8	105,8
1.2.	Szkło	45,5	17,9	63,4
1.3.	Tworzywa sztuczne	21,5	8,4	29,9
1.4.	Metale	1,3	0,5	1,8
1.5.	Opakowania wielomateriałowe	0,1	0,1	0,2
1.6.	Tekstyliia	12,6	5,0	13,6
1.7.	Odpady wielkogabarytowe	5,0	1,9	6,9
1.8.	Odpady budowlane	0,6	0,2	0,8
1.9.	Odpady niebezpieczne	0,3	0,1	0,4
2.	Odpady z ogrodów i parków	213,4	83,3	296,7
3.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, w tym:	8953,1	5250,6	14203,7
3.1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	2352,6	871,0	3223,6
3.2.	Odpady zielone	179,1	191,5	370,6
3.3.	Papier i tektura	1973,8	769,1	2742,9
3.4.	Drewno	152,9	95,7	248,6
3.5.	Odpady wielomateriałowe	724,5	296,5	1021,0
3.6.	Tworzywa sztuczne	1358,1	685,7	2043,8
3.7.	Szkło	768,6	438,6	1207,2
3.8.	Metal	447,7	262,5	710,2
3.9.	Tekstyliia	141,9	71,0	212,9
3.10.	Odpady mineralne	764,5	1516,5	2281,0
3.11.	Odpady niebezpieczne	89,5	52,5	142,0
4.	Odpady z targowisk	83,4	32,7	116,1
5.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	152,9	60,0	212,9
6.	Odpady wielkogabarytowe	343,8	135,0	478,8
	Razem	9909,3	5625,5	15534,8

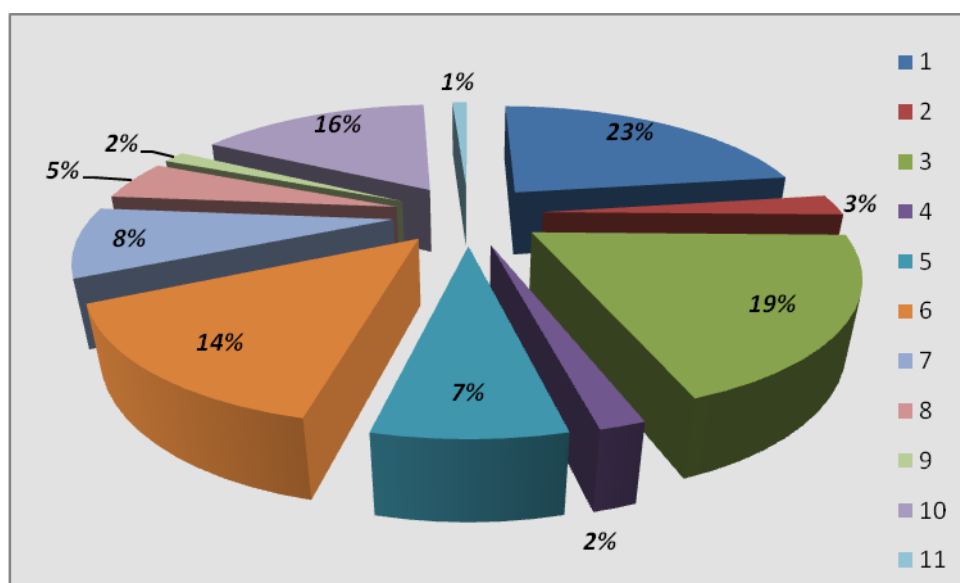
źródło: obliczenia własne według KPGO 2010 i WPGO 2011

Ponad 91% wytworzonych w powiecie odpadów komunalnych stanowiły niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (ryc. 3). Skład morfologiczny odpadów

zmieszanych przedstawia ryc.4. Średnio mieszkaniec powiatu ryckiego wytwarza w ciągu roku 266 kg odpadów komunalnych.

Ryc.3. Rodzaje odpadów komunalnych wytworzonych w powiecie ryckim w 2008 r.

Ryc. 4. Średni skład morfologiczny niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w powiecie ryckim w 2008 roku

(1-odpady kuchenne ulegające biodegradacji, 2-odpady zielone, 3-papier i tektura, 4-drewno, 5-odpady wielomateriałowe, 6-tworzywa sztuczne, 7-szkło, 8-metal, 9-tekstyli, 10-odpady mineralne, 11-odpady niebezpieczne)

Największą grupę odpadów stanowią odpady kuchenne ulegające biodegradacji (23%), a także papier i tektura (19%) oraz odpady mineralne (16%).

2.1.2. Ilość zebranych odpadów komunalnych

Obecny stan w gospodarce odpadami został scharakteryzowany na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Lublinie oraz danych otrzymanych z gmin powiatu ryckiego. Cytowane dane odnoszą się do roku 2008.

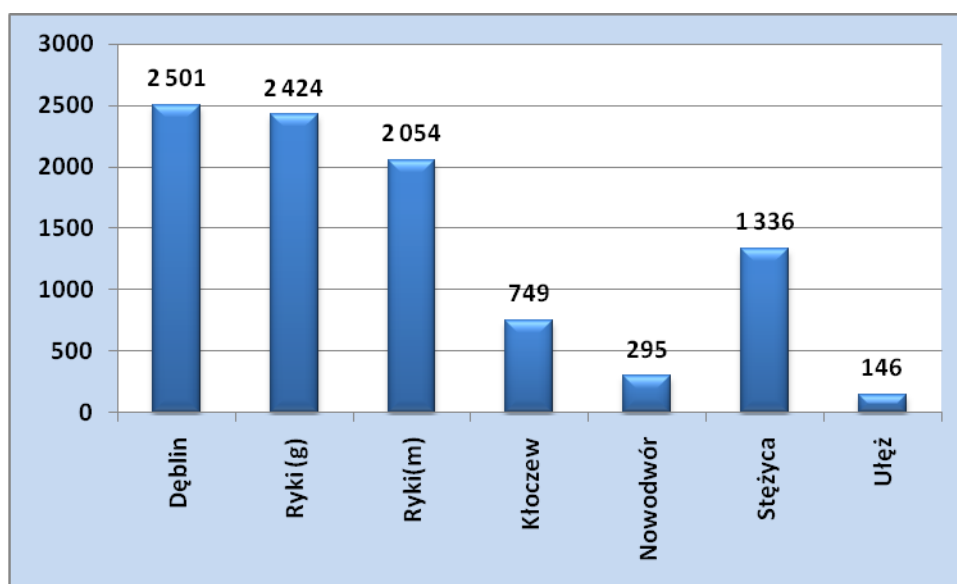
W tabeli 5 przedstawiono dane o ilości odpadów komunalnych zmieszanych zebranych na terenie powiatu ryckiego. W roku 2008 zebrano **7471,9** Mg (8037 Mg w 2007 r.) odpadów komunalnych. W tym okresie według szacunków wytworzono **15 534,8** Mg odpadów komunalnych. Odpady zebrane stanowiły w 2008 r. około 48 % wytworzonej masy odpadów komunalnych (52% w 2007 r.). Wskaźnik ten określa jak duże są jeszcze potrzeby w zakresie zbiórki, segregacji i odzysku odpadów komunalnych.

Tabela 5. Odpady komunalne zmieszane zebrane w powiecie ryckim w 2008 r.

Wyszczególnienie	Zmieszane opady ogółem (bez wyselekcjonowanych)	Zebrane z:				Liczba budynków mieszkalnych objętych zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych w szt.
		handlu, małego biznesu, biur i instytucji	usług komunalnych	gospodarstw domowych		
				ogółem	na 1 mieszkańca	
0	1	2	3	4	5	6
			Mg		kg	
Powiat rycki	7471,90	1643,53	430,67	5397,70	92,1	9020
Dęblin	2500,99	637,72	882,25	1795,02	101,0	2257
Ryki	2424,46	449,30	234,56	1740,60	85,3	1299
w tym miasto	2053,96	375,30	232,56	1446,10	149,2	909
Kłoczew	749,12	121,94	4,04	623,14	82,5	1900
Nowodwór	295,36	62,35	25,80	207,21	48,9	1100
Stężycza	1336,34	333,18	66,64	936,52	173,9	1746
Ułęż	145,63	39,04	11,38	95,21	27,3	718

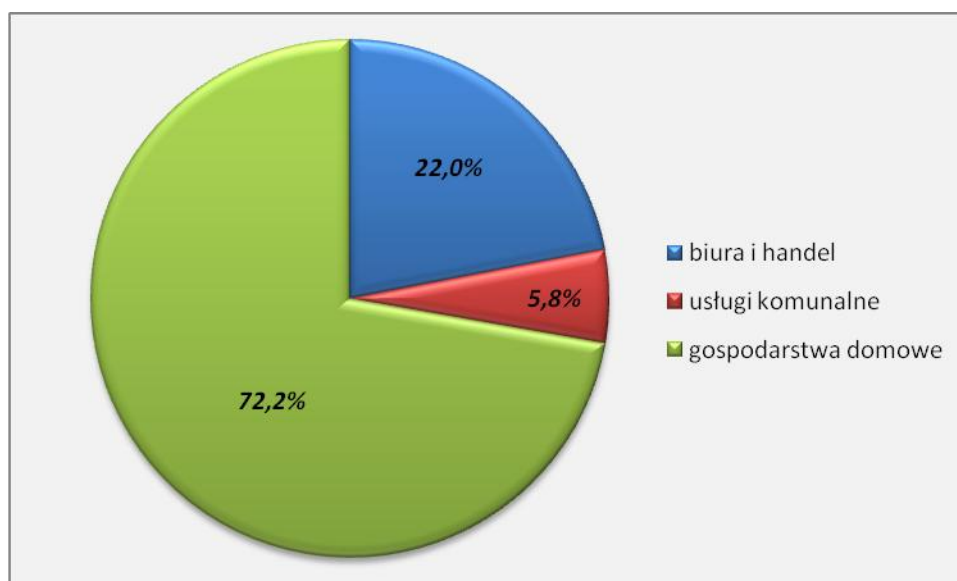
źródło: Program Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na rok 2008 - symbol temat badania:1.26.06(063) Infrastruktura komunalna

Największą ilość odpadów komunalnych zmieszanych w 2008 r. zebrano w Dęblinie (2500 Mg) i w Rykach (2424 Mg), najmniej zaś w Ułężu 134 Mg (ryc.5).

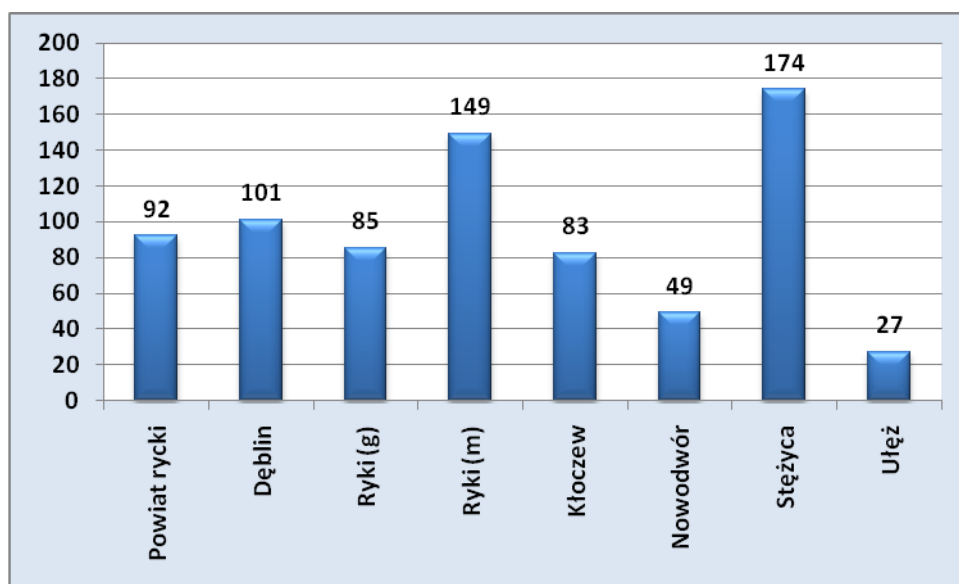
Ryc.5. Ilość odpadów komunalnych zebranych w gminach powiatu ryckiego w 2008 r. (w Mg)

Strukturę zebranych odpadów komunalnych ze względu na ich miejsce pochodzenia przedstawia ryc.6. Odpady z gospodarstw domowych stanowią 72% (2008r.) strumienia odpadów komunalnych ogółem w powiecie ryckim.

Ryc.6. Struktura zebranych odpadów komunalnych w powiecie ryckim w roku 2008

Ilość zebranych odpadów komunalnych zmieszanych w przeliczeniu na 1 mieszkańca jest najwyższa w gminie Stężycza (174 kg) i w Rykach (149 kg), najmniejsza w Ułężu (27 kg) i w Nowodworze (49 kg)(ryc.7).

Ryc. 7. Ilość zebranych odpadów komunalnych zmieszanych na 1 mieszkańca w powiecie ryckim w 2008 r. (w kg)

Selektywna zbiórka odpadów

Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest na terenie czterech gmin powiatu ryckiego: Dębłina, Ryk, Kłoczewa i Stężycy (od września 2009 r.). Obecnie brak rozwiązań związanych z segregacją odpadów w gminach: Ułęż i Nowodwór. W gminie Nowodwór z ogólnej masy odpadów komunalnych są wydzielane tworzywa sztuczne, ale unieszkodliwiane poprzez składowanie.

Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest głównie przez podmioty posiadające zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych. System zbiórki jest dostosowany do możliwości odbioru wysegregowanych odpadów przez te firmy oraz typu zabudowy w której jest realizowany.

Dęblin – w zabudowie jednorodzinnej – worki o pojemności 120 l odbierane raz w miesiącu; w zabudowie wielorodzinnej kontenery zbiorcze typu „dzwon” lub inne w zależności od firmy odbierającej, najczęściej raz w tygodniu. Selektywnie zbierane są: papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło i metal.

Ryki - w 2003r. zaczęto wprowadzać na terenie gminy Ryki system selektywnej zbiórki „u źródła”. W tym celu zakupiono 46 pojemników na makulaturę, tworzywa sztuczne i szkło. Pojemniki zostały rozstawione na osiedlach i w sołectwach gminy. Na składowisku wybudowano wiatę do segregacji odpadów. W 2008 roku do zbiórki selektywnej na terenie gminy Ryki rozstawionych było ogólnie dostępnych 43 pojemników na terenie gminy Ryki rozstawionych było ogólnie dostępnych 43 pojemników o pojemności 1100 l i 45 pojemników typu „dzwon”. Rozstawione są

one kompletami na osiedlach wielorodzinnych o zabudowie wysokiej, osiedlach jednorodzinnych o zabudowie niskiej, w sołectwach oraz przed szkołami. Odpady wyselekcjonowane są przygotowywane dla odbiorców surowców wtórnych w zainstalowanej wiacie do segregacji odpadów na terenie PGKiM Ryki. Pojemniki do selektywnego zbierania odpadów ustawione są w większości sołectw i osiedli mieszkaniowych na terenie gminy (papier, szkło, plastik).

Kłoczew – worki o pojemności 120 l na szkło, tworzywa sztuczne i makulaturę. Wysegregowane odpady odbierane są bezpłatnie przez firmę posiadającą zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych.

Stężyca – worki o pojemności 120 l na szkło, tworzywa sztuczne i makulaturę. Wysegregowane odpady odbierane są bezpłatnie przez firmę posiadającą zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych z terenu gminy.

Ilości odpadów zebranych selektywnie na terenie powiatu ryckiego w roku 2008 przedstawiono w tab. 6.

Tab. 6. Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie w 2008 r. (w Mg)

Jednostka administr.	Razem	Papier i tektura	Szkło	Tworzywa sztuczne	Odpady ulegające biodegradacji	Metale
Powiat	372,78	58,43	178,77	78,54	39,0	3,96
Dęblin	277,21	42,33	137,37	53,69	39,0	
Ryki	62,52	9,50	36,9	2,90	-	3,96
Kłoczew	13,70	6,6	4,5	2,6	-	-
Nowodwór	19,35	-	-	19,35	-	-
Stężyca	-	-	-	-	-	-
Ułęż	-	-	-	-	-	-

źródło: Dane z gmin

W 2008 roku zebrano także:

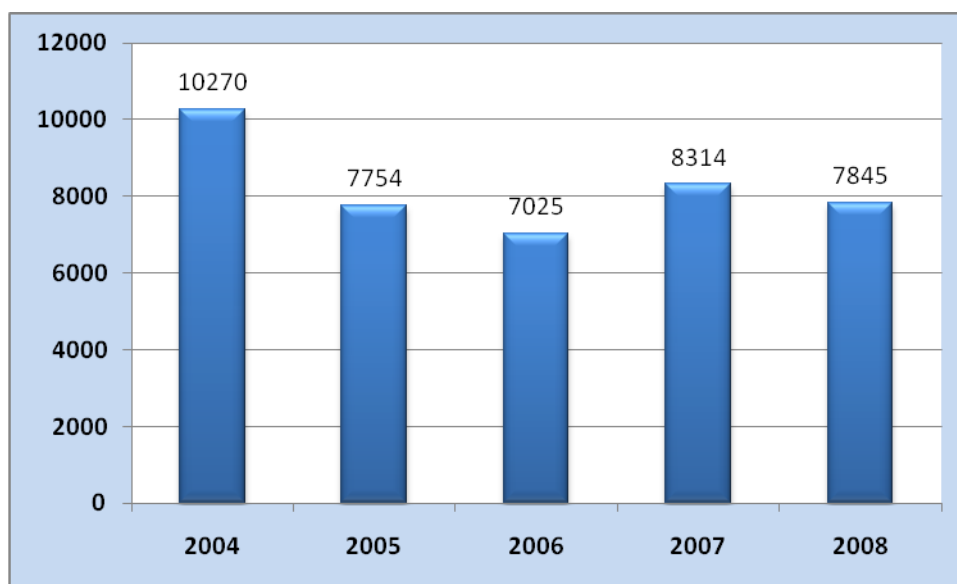
- 996 kg zużytych baterii (213 kg gmina Ryki i 783 kg Dęblin),
- 13,025 Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (8,95 Mg gmina Ryki, 4,04 Mg Dęblin),
- 75 kg zużyte świetlówki (gmina Ryki)

Ogólną ilość zebranych odpadów komunalnych – zmieszanych i zebranych selektywnie w latach 2007-2008 przedstawiono w tabeli 7.

Tab.7. Ilość odpadów komunalnych zebranych w latach 2007-2008 (w Mg)

Jednostka administracyjna	2007	2008
Powiat	8319,11	7844,68
Dęblin	2696,99	2778,2
Ryki	3652,06	2486,98
Kłoczew	246,06	762,82
Nowodwór	272,46	314,71
Stężyca	1330,90	1336,34
Uęż	120,67	145,63

W okresie 2005-2008 nastąpił spadek ilości zbieranych odpadów komunalnych z ponad 10 tys. Mg w 2004 r. do 7-8 tys. Mg w latach 2005-2008 (ryc.8). Ilość odpadów zebranych w stosunku do wytworzonych kształtuje się na podobnym poziomie jak dla woj. lubelskiego (53%).

Ryc.8. Ilość odpadów komunalnych zebranych w powiecie ryckim w latach 2004-2008 (w Mg).

Ilość odpadów komunalnych zebranych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła:

- 2007 r. – 134 kg,
- 2008 r. – 142 kg

Wskaźnik ten utrzymuje się w przedziale 120-170 kg/mieszkańca od 2004 roku. Skład morfologiczny odpadów ulega ciągłym zmianom. Obserwowane w ostatnich latach tendencje zmian ilościowych i jakościowych zebranych odpadów komunalnych wskazują m. in. na:

- znaczny wzrost ilościowy (objętościowy) opakowań,
- zmniejszenie ilości pozostałości po spalaniu węgla i koksu (wzrost alternatywnych form ogrzewania mieszkań);
- utrzymanie na stałym, wysokim poziomie zawartości organicznych odpadów spożywczych (kuchennych),
- wykorzystywanie części odpadów komunalnych w gospodarstwach domowych, szczególnie na obszarach wiejskich,
- niestety, część trafia na tzw. "dzikie składowiska" lub zaśmieca teren,
- nie zawsze odpady były ważone przed przyjęciem na składowisko.

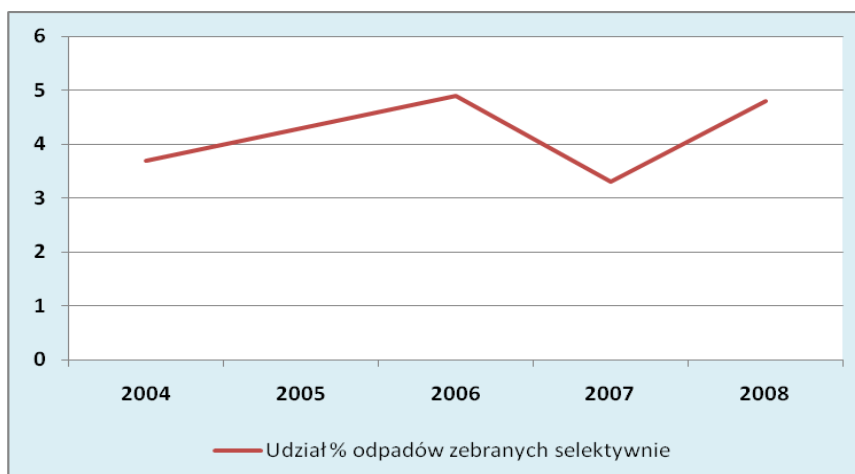
W ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych w 2008 r. 372,8 Mg stanowiły odpady zebrane selektywnie (4,8%)(tab.8).

Tab. 8. Udział odpadów zebranych selektywnie w odniesieniu do ilości zebranych odpadów komunalnych na terenie powiatu ryckiego w latach 2007-2008

Rodzaj odpadów	2007	2008
Masa odpadów zebranych selektywnie (w Mg)	282,08	372,78
Masa odpadów zmieszanych komunalnych (w Mg)	8319,11	7844,68
Udział % odpadów zebranych selektywnie	3,3	4,8

Źródło: obliczenia własne

Udział odpadów zebranych selektywnie utrzymuje się w okresie od 2004 r. na poziomie około 4%. Jest to udział nieznacznie wyższy niż średni dla Polski (2%), czy woj. lubelskiego lecz znacznie niższy od zakładanych celów (ryc.8).

Ryc. 8. Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie (%).

2.1.3. Odpady ulegające biodegradacji

W związku z koniecznością określenia planu działań zmierzających do redukcji ilości zebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów komunalnych w tab.9 został sporządzony bilans tego rodzaju odpadów.

Tab. 9. Bilans odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 2008 r. na terenie powiatu

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Masa w Mg	%
1.	Papier i tektura zbierane selektywnie	105,8	1,5
2.	Tekstylnia (z materiałów naturalnych)	6,6	0,1
3.	Odpady z ogrodów i parków - ulegające biodegradacji	237,0	3,4
4.	Odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych	6585,7	94,2
4.1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	3223,6	
4.2.	Odpady zielone	370,6	
4.3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	2742,9	
4.4.	Drewno	248,6	
5.	Odpady z targowisk – część ulegająca biodegradacji	58,0	0,8
Razem		6993,1	100,0

źródło: obliczenia własne na podstawie wskaźników KPGO 2010

Z przedstawionych danych wynika, że łączna ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzona w 2008 roku wyniosła 6993 Mg, co stanowi około 45 % ogólnej ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie powiatu. Według KPGO 2010, 70% odpadów ulegających degradacji wytworzonych na obszarach wiejskich i 15% na terenach małych miast wykorzystuje się do kompostowania, skarmiania zwierząt lub spala się w paleniskach domowych. W skali powiatu ryckiego jest to około 2500 Mg. Na terenie miasta Dęblin prowadzona jest w ograniczonym zakresie zbiórka tych odpadów. W latach 2007-2008 zebrano odpowiednio 12,5 Mg i 39 Mg odpadów ulegających biodegradacji.

2.1.4. System gospodarowania odpadami komunalnymi

Systemy gospodarki odpadami na terenach poszczególnych gmin regulują uchwały Rad Gmin wprowadzające Regulaminy utrzymania czystości i porządku. Gminy są odpowiedzialne za zorganizowanie i właściwe funkcjonowanie systemu

gospodarowania odpadami komunalnymi na ich terenie. Obejmują one m.in. gromadzenie, zbiórkę, transport i unieszkodliwianie odpadów komunalnych.

Na terenie powiatu nie istnieje związek międzygminny, który by koordynował gospodarkę odpadami w skali powiatu czy zrzeszenia gmin.

Jak wynika z przedstawionych w poprzednich rozdziałach analiz, podstawowym systemem zbierania odpadów w gminach powiatu ryckiego jest zbieranie odpadów niesegregowanych przeznaczonych w efekcie do składowania.

Systemy zbierania są dostosowane głównie do typu zabudowy, firmy realizującej usługę oraz uwarunkowań wynikających z przyjętych regulaminów utrzymania czystości i porządku. W gminach: Ryki, Dęblin, Kłoczew, Ułęż (od listopada 2008 r.) i Stężyca (od września 2009 r.), zawierane są indywidualne umowy między właścicielami nieruchomości (w tym spółdzielnie mieszkaniowe w miastach) a firmami realizującymi usługi odbierania i transportu odpadów komunalnych. W gminie Nowodwór gmina pokrywa koszty korzystania z kontenerów przez mieszkańców. Poniżej omówiono gospodarkę komunalnymi w poszczególnych gminach powiatu:

Ryki

Na terenie gminy Ryki zbiera się odpady zmieszane, które następnie unieszkodliwiane są poprzez składowanie na składowisku odpadów komunalnych w Rykach. Część odpadów zbierana jest selektywnie. Do zbierania odpadów stosowane są pojemniki przedstawione w tabeli 12. Należy stwierdzić, że corocznie wzrasta ilość gospodarstw domowych posiadających pojemnik do gromadzenia odpadów komunalnych (110 l lub 220 l).

Tab. 10. Typy pojemników do gromadzenia odpadów w gminie Ryki

Rodzaj	Liczba	Pojemność	Sposób rozmieszczenia
miasto Ryki			
Kontenery 1110	402	1100 l	Szkoły i obiekty użyteczności publicznej, osiedla mieszkaniowe, instytucje i firmy
Pojemniki 110 l	790	110 l	Zabudowa jednorodzinna
Pojemniki 220 l	977	220 l	Zabudowa jednorodzinna
gmina Ryki			
Kontenery 1110	50	1100 l	Instytucje
Pojemniki 110 l, 220 l	630	110 l, 220 l	Zabudowa jednorodzinna, instytucje, firmy
Kosze uliczne	według potrzeb	10 l	Przy przystankach autobusowych i obiektach użyteczności publicznej

Źródło: UM Ryki, 2009; PGKiM Ryki, 2009

Częstotliwość opróżniania pojemników określona jest w odrębnych umowach na wywóz odpadów:

- dla budownictwa wielorodzinnego – trzy razy w tygodniu,
- dla punktów usługowo-handlowych – jeden raz w tygodniu,
- dla posesji prywatnych i terenów wiejskich – jeden raz w miesiącu,
- dla pozostałych odbiorców – według zgłoszenia.

Dęblin

Z terenu miasta Dęblin odpady komunalne, segregowane i zmieszane, odbierane są od właścicieli nieruchomości na podstawie umowy zawartej z podmiotem uprawnionym do odbioru odpadów (tab.11). Zgodnie z zapisami regulaminu ustalono, że odpady budowlane i zielone, odpady opakowaniowe (wraz z papierem i tekturą, tekstyliami i metalami), wielkogabarytowe oraz niebezpieczne odbierane są i transportowane za pomocą pojazdów specjalnie do tego celu przystosowanych, aby ich transport nie powodował zanieczyszczenia i zaśmiecania środowiska. Odpady komunalne zebrane z terenu miasta są unieszkodliwiane na składowiskach: w Rykach i Puławach.

Tab.11. System zbierania odpadów na terenie miasta Dęblin

Nazwa firmy zbierającej i transportującej odpady	Sposób zbierania odpadów	Liczba pojemników kontenerów	Sposób rozmieszczenia	Rodzaj zbieranych odpadów	Częstotliwość zbierania odpadów
Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. 08 – 530 Dęblin, ul. 15 PP „Wilków” 17	pojemniki - 1100 l	123	zabudowa wielorodzinna, jednorodzinna budynki użyteczności publicznej, firmy	zmieszane	2 x w miesiącu, na zgłoszenie
	pojemniki metalowe - 110 l	pojemniki dzierżawione od MZGK przez wytwórców odpadów – 3000	zabudowa wielorodzinna, jednorodzinna budynki użyteczności publicznej, firmy	zmieszane	2 x w miesiącu, w miarę potrzeb
	pojemniki „Igło”	12	zabudowa jednorodzinna	segregowane szkło, papier, tworzywa sztuczne	1 x w tygodniu
	pojemniki „piłki”	33	jednorodzinna (ustawione po 4 w „gniazdach”), zabudowa	segregowane stłuczka szklana, makulatura,	1 x w tygodniu

			wielorodzinna	butelki PET, złom mieszany	
	worki foliowe 120 l	według potrzeb	zabudowa jednorodzinna, wielorodzinna, budynki użyteczności publicznej	segregowane stłuczka szklana, makulatura, butelki PET, złom mieszany	1 x w miesiącu
	pojemniki - 1100 l	6	ALLMIZ Sp. z o. o. Chłodnia w Dęblinie	zmieszane	1 x kwartał
Przedsiębiorstwo Wywozu Nieczystości Stałych, ALMAX Sp. z o. o. 26- 600 Radom, ul. 25 Czerwca 34	pojemniki - 240 l	56	budownictwo wielorodzinne wysokie, budynki użyteczności publicznej – osiedla wojskowe	zmieszane	1 x miesiąc, na zgłoszenie
	pojemniki - 1100 l	117	budownictwo wielorodzinne wysokie, budynki użyteczności publicznej – osiedla wojskowe	zmieszane	1 x miesiąc, na zgłoszenie
	pojemniki siatkowane - 2 m3	18	budownictwo wielorodzinne wysokie	segregowane: szkło, papier, tworzywa sztuczne zbierane do jednego pojemnika	1 x kwartał
TED-BAGS Usługi Komunalne Jarosław Wieczorek Dęblin, ul. Konopnickiej 12	pojemniki KP-7 - 7 m3	4	budownictwo niskie – budownictwo jednorodzinne Osiedle Jagiellońska	zmieszane	1 x w tygodniu
			budownictwo niskie	segregowane: papier i tektura	w miar_ potrzeb

Stężycza

Na terenie gminy do września 2009 r. rozstawione były kontenery KP-7 i służyły mieszkańcom do deponowania zmieszanych odpadów komunalnych. Kontenery zostały usunięte i obecnie 90% gospodarstw domowych posiada podpisane umowy na odbiór odpadów komunalnych. Zbierane są zmieszane odpady komunalne „frakcja mokra” do pojemników 110 l (odpłatnie), a także wydzielana jest frakcja sucha w systemie

„workowym” (głównie papier i tektura, tworzywa sztuczne i szkło). Odpady komunalne zebrane z terenu gminy są unieszkodliwiane na składowisku w Brześćcach (gmina Stężyca).

Nowodwór

Na terenie gminy rozmieszczonych jest 119 pojemników 1100l na komunalne odpady zmieszane w sołectwach:

- Nowodwór – 33 szt.,
- Grabów Szlachecki – 12 szt.,
- Grabów Rycki – 6 szt.,
- Urszulin – 4 szt.,
- Zawitała – 11 szt.,
- Niedźwiedź - 6 szt.,
- Lendo Wielkie - 4 szt.,
- Zielony Kat - 3 szt.,
- Wrzosówka - 5 szt.,
- Jakubówka - 5 szt.,
- Przestrzeń - 3 szt.,
- Trzcianki - 12 szt.,
- Grabowce Dolne - 4 szt.,
- Grabowce Górne - 3 szt.,
- Rycza - 5 szt.,
- Borki - 3 szt.

Gminną jednostką organizacyjną prowadzącą działalność w zakresie zbierania i transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych jest Urząd Gminy w Nowodworze, Zakład Usług Komunalnych. Zebrane odpady deponowane są na składowisku w Przestrzeni (gm. Nowodwór). Mieszkańcy gminy są zwolnieni uchwałą Rady Gminy z opłat za transport i składowanie odpadów. Pozostałe placówki (np. szkoły, placówki handlowe) zawierają odrębne umowy z Zakładem Usług Komunalnych. W gminie nie jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów komunalnych.

Ułęż

Na terenie gminy Ułęż właściciele nieruchomości zawierają umowy na odbiór odpadów komunalnych z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na odbiór odpadów stałych i ciekłych. Na koniec 2008 r. było zawartych 400 umów na odbiór odpadów komunalnych. Oznacza to, że około 40% mieszkańców jest objętych zorganizowaną zbiórką odpadów (1050 gospodarstw domowych). Odpady komunalne zmieszane gromadzone są w 415 pojemnikach 110 l. Do końca października 2008 r. odpady odbierane były głównie przez Zakład Komunalny w Ułężu i unieszkodliwiane na składowisku odpadów w Sobieszynie-Brzozowa. Od listopada 2008 r. odbiorem odpadów z terenu gminy zajmuje się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rykach Sp. z o.o., które unieszkodliwia odpady z terenu gminy Ułęż na składowisku w Rykach.

W gminie nie jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Okresowo przedsiębiorcy posiadający stosowne zezwolenia przeprowadzają zbiórkę odpadów wielkogabarytowych, metali, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W oparciu o szkoły zbierane są na niewielką skalę, często akcyjnie zużyte baterie.

Kłoczew

Na terenie gminy podpisywane są umowy na odbiór odpadów komunalnych zmieszanych. Zbierane są zmieszane odpady komunalne „frakcja mokra” do pojemników 110 l (odpłatnie), a także wydzielana jest frakcja sucha w systemie „workowym” (głównie papier i tektura, tworzywa sztuczne i szkło). Przy budynkach użyteczności publicznej rozstawione są kontenery zbiorcze. Odpady unieszkodliwiane są poprzez składowanie poza terenem gminy.

W latach 2007-2008 nastąpił dalszy wzrost liczby gospodarstw domowych objętych zorganizowaną zbiórką odpadów. W 2007 roku było to 8297 gospodarstw domowych, a w roku 2008 – 9020. Pomimo ciągłego wzrostu, objęcie 100% mieszkańców powiatu zorganizowaną zbiórką odpadów jest celem, który obecnie nie jest w pełni zrealizowany. W gminie Nowodwór nie są podpisywane umowy na odbiór odpadów z właścicielami posesji, gdyż mieszkańcy deponują odpady do zbiorczych pojemników (119 sztuk kontenerów KP-7) rozstawionych w różnych miejscowościach gminy. Oznacza to, że potencjalnie 100% mieszkańców jest objętych zorganizowanym

odbiorem odpadów komunalnych. Ocenia się, że około 60% mieszkańców powiatu jest objętych zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych.

2.1.5. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwiania

Odzysk odpadów

Wykaz podmiotów, które posiadają zezwolenie na prowadzenie odzysku odpadów przedstawia tab. 12.

Tab.12. Podmioty prowadzące odzysk odpadów na terenie powiatu ryckiego

Nazwa przedsiębiorcy i adres	Miejsce prowadzenia działalności	Rodzaj instalacji i metoda odzysku	Rodzaj odpadów poddawanych odzyskowi
PPHU Paweł Ostrzyżek, Kazimierzyn 2, gmina Ryki	Kazimierzyn 2, gmina Ryki	Węzeł betoniarski. R14 – inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części.	Popioły lotne z węgla
PH-U ANCOR Ewa Osińska, Ryki, ul. Dolna 34	Chrustne 25, gmina Ryki	Linia do przetwarzania tworzyw, produkcja regranulatu. R14 – jw.	Opakowania z tworzyw sztucznych

źródło: Starostwo Powiatowe w Rykach, 2009

Dane dotyczące ilości odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny na terenie powiatu i poddanych procesowi odzysku, w tym recyklingowi zamieszono w tabeli 13.

Tab. 13. Ilość i rodzaje odpadów* poddanych procesom odzysku w powiecie ryckim w latach w 2008 r. (w Mg)

Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów	Oznaczenie procesu odzysku
Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	37,6	R15
Opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	55,1	R15
Opakowania ze szkła	15 01 07	42,2	R15
Razem		135,9	

źródło: Dane z gmin, 2009; * odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi)

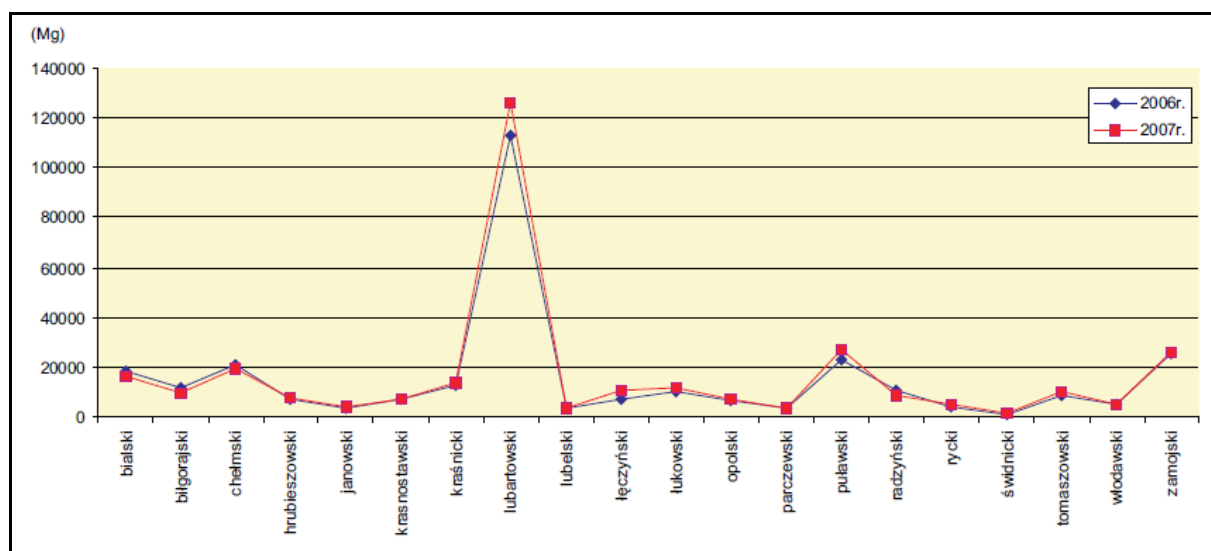
Odzysk odpadów jest efektem prowadzenia zbiórki selektywnej w gminach powiatu ryckiego: Dęblinie, Rykach i Kłoczewie.

Dane dotyczące papieru, tworzyw sztucznych i metali dotyczą zarówno opakowań jak i odpadów nieopakowaniowych. Przedstawione w tabeli 13 ilości zebranych odpadów są przekazywane wyspecjalizowanym firmom do recyklingu. Odzyskane odpady oraz zebrane odpady niebezpieczne przekazywane są określonym podmiotom uprawnionym do odbioru poszczególnych rodzajów odpadów.

Unieszkodliwianie odpadów

Podstawowym rodzajem instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych na terenie powiatu, jak i w Polsce jest ich składowanie. W 2008 roku na terenie powiatu unieszkodliwiono w ten sposób 4613 Mg odpadów (w tym 4413 kg odpadów komunalnych), co stanowiło:

- 30 % szacowanej ilości odpadów wytworzonych,
- 62 % ilości odpadów zebranych.

źródło: WIOŚ Lublin, 2008

Ryc.9. Odpady złożone na składowiskach według powiatów w latach 2006-2007

W tabeli 14 przedstawiono ilości i rodzaj odpadów poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania na terenie powiatu w 2008 r. Proces unieszkodliwiania polega na składowaniu odpadów na czterech składowiskach znajdujących się na terenie powiatu (Ryki, Przestrzeń, Brzeźce i Sobieszyn-Brzozowa)

Tab. 14. Odpady komunalne unieszkodliwione w 2008 r. (w Mg)

Kod odpadu/jednostka administracyjna	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodliwienia
20 03 01		
Dęblin*	3197,45	D5
Ryki	2526,2	D5
Kłoczew*	749,12	D5
Nowodwór	258,0	D1(D5)
Stężyca	1336,3	D5
Ułęż	145,63	D5
20 01 39 Nowod.	19,35	D1(D5)
200399 Ryki	127,5	D5
Razem*	8359,95	
Razem	4412,98	

*Odpady unieszkodliwiane poza terenem gminy;

(D1-składowanie na składowiskach odpadów obojętnych, D5-składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach innych niż niebezpieczne)

Oprócz odpadów komunalnych unieszkodliwianiu na terenie powiatu ryckiego poddane były odpady z podgrupy 1701 – odpady materiałów i elementów budowlanych oraz odpady z podgrupy 1908 – odpady z oczyszczalni ścieków (skratki, zawartości piaskowników). Unieszkodliwianie tych odpadów polegało na składowaniu w istniejących składowiskach (tab.15).

Tab. 15. Odpady inne niż komunalne unieszkodliwione w 2008 r. (w Mg)

Kod odpadu/jednostka administracyjna	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodliwienia
Dęblin		
17 01 07*	15,6	D5
19 01 05	84,0	D4
Ryki 19 08 01	22,5	D5
19 08 05	182,0	D4
Kłoczew	-	
Nowodwór	-	
Stężyca	-	
Ułęż	-	
Razem*	220,0	
Razem	204,4	

*Odpady unieszkodliwiane poza terenem gminy

(D4-Retencja powierzchniowa (umieszczanie odpadów na poletkach osadowych lub w lagunach, D5-składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach innych niż niebezpieczne)

W tabeli 16 przedstawiono dane ogólne dane na temat parametrów składowisk znajdujących się na terenie powiatu ryckiego w oparciu o dane UM WL i WIOŚ.

Tab. 16. Parametry składowisk powiatu ryckiego (2008 r.)

L.p.	Parametr	Składowisko Komunalne Ryki, ul. Janiszewska	Gminne składowisko odpadów w m.Brzeźce (gm.Stężycza)	Gminne składowisko odpadów w m.Przestrzeń (gm.Nowodwór)	Gminne składowisko odpadów w m.Sobieszyn-Brzozowa (gm.Ulęż)
1.	Pojemność całkowita (m ³)	80 000	54 400	9 032	7 700
2.	Pojemność wypełniona (m ³)	48 400	23 936	7 300	7 700
3.	Pojemność pozostała (m ³)	31 600	30 464	1 732	0
4.	Masa składowanych odpadów (Mg)	6 039	2 553	615	301
5.	Masa odpadów do przyjęcia (Mg)	11 692	b.d	640	0

źródło: Sprawozdanie z realizacji PGO..., 2009; Dane od zarządzających, 2009

Na terenie powiatu ryckiego funkcjonują trzy składowiska, na których składowane są odpady komunalne (stan na 31.12.2009 r.): Ryki, Przestrzeń i Brzeźce. Na składowisku odpadów w Sobieszynie-Brzozowa zakończono przyjmowanie odpadów w listopadzie 2008 r. Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę składowisk odpadów.

Ryki, ul. Janiszewska 70

Składowisko spełnia wymogi techniczne. Jest ono zlokalizowane w odległości ok. 2 km od miasta Ryki w kierunku wschodnim i ok. 1 km od rzeki Zalesianki oraz 300 m od najbliższej zabudowy mieszkaniowej. Sąsiedztwo składowiska stanowią tereny rolne oraz tereny leśne. Składowisko jest zarządzane przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rykach Sp. z o.o. (100% udziału Gminy Ryki).

Składowisko uruchomiono w 1980 r. i zmodernizowano w 1995 r. Tereny przyległe do składowiska nie są objęte żadną formą ochrony przyrody. Powierzchnia składowiska w granicach korony wynosi 0,8 ha. Dno niecki składowiska stanowi 0,5 m warstwy glina spełniająca funkcję izolacyjną przed przenikaniem odcieków do podłoża. Składowisko wyposażone jest w drenaż zbierający odcieki. Na składowisku deponuje się odpady z grupy: 20 03 01 (komunalne), 19 08 01 (skratki), 19 05 03 (kompost), 17 01 07 (odpady z betonu i gruzu). Odpady deponują: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rykach, MZGK Dęblin, „Polski Ogród”- Oddział w Rykach, firmy wywozowe i prywatnie własnym transportem. Odcieki ze składowiska z drenażu są odpompowywane i wywożone do oczyszczalni ścieków. Powstający w wyniku reakcji biochemicznych gaz wysypiskowy jest odprowadzany przez kominy

wentylacyjne wykonane w czaszy składowiska. Składowisko posiada brodzik do dezynfekcji kół wyjeżdżających pojazdów. Na wyposażeniu składowiska są: waga, kompaktor 8t 510 K, spychacz TD-9H i inne środki transportu. Wjazdy są rejestrowane, a także prowadzona jest ewidencja deponowanych odpadów. Obiekt jest ogrodzony i otoczony pasem zieleni o szerokości 10 m. Monitoring składowiska obejmuje: wody podziemne (dwa razy w roku), gaz składowiskowy, osiadanie powierzchni składowiska oraz strukturę i skład odpadów. W ostatnich latach nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych we wszystkich punktach pomiarowych. Na podstawie przeglądu ekologicznego przeprowadzonego w 2002 r. (POLGEOL) stwierdzono, że istniejące składowisko odpadów komunalnych usytuowane jest w miejscu bezpiecznym dla środowiska. Naturalne uszczelnienie składowiska (warstwa gliny) właściwie zabezpiecza wody powierzchniowe i podziemne przed przenikaniem zanieczyszczeń ze składowiska.

Zamknięcie składowiska przewidziane jest na koniec 2012 roku. Obiekt posiada pozwolenie zintegrowane obowiązujące do końca 2010 roku.

Przestrzeń, gmina Nowodwór

Wszystkie odpady komunalne z terenu gminy unieszkodliwiane są poprzez składowanie na gminnym składowisku odpadów w Przestrzeni (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne). Pojemność składowiska ocenia się na 9 032 m³. Powierzchnia składowiska wynosi 0,50 ha. Opracowana „Instrukcja eksploatacji składowiska odpadów” została przyjęta i zatwierdzona przez Starostwo Powiatowe w Rykach. Nigdy nie było skarg ze strony mieszkańców na niekorzystne oddziaływanie składowiska. Składowisko przeznaczone jest do zamknięcia.

Brzeźce, gmina Stężycza

Składowisko jest obiektem wyposażonym w niezbędne instalacje, urządzenia i zabezpieczenia zapewniające zgodne z zasadami ochrony środowiska deponowanie odpadów. Są to m.in.:

- ogrodzenie,
- uszczelnienie boczne i podłoża folią HDPE o grubości 1,5 mm,
- system drenażu zbierającego odcieki ze studnią zbiorczą na odcieki,
- oświetlenie i utwardzony plac i drogi dojazdu,
- zaplecze administracyjno-socjalne (budynek socjalny i garażowo-magazynowy),

- trzy otwory dla monitoringu jakości wód podziemnych,
- w 2007 roku została zamontowana waga do prowadzenia ewidencji odpadów.

Sobieszyn-Brzozowa, gmina Ułęż

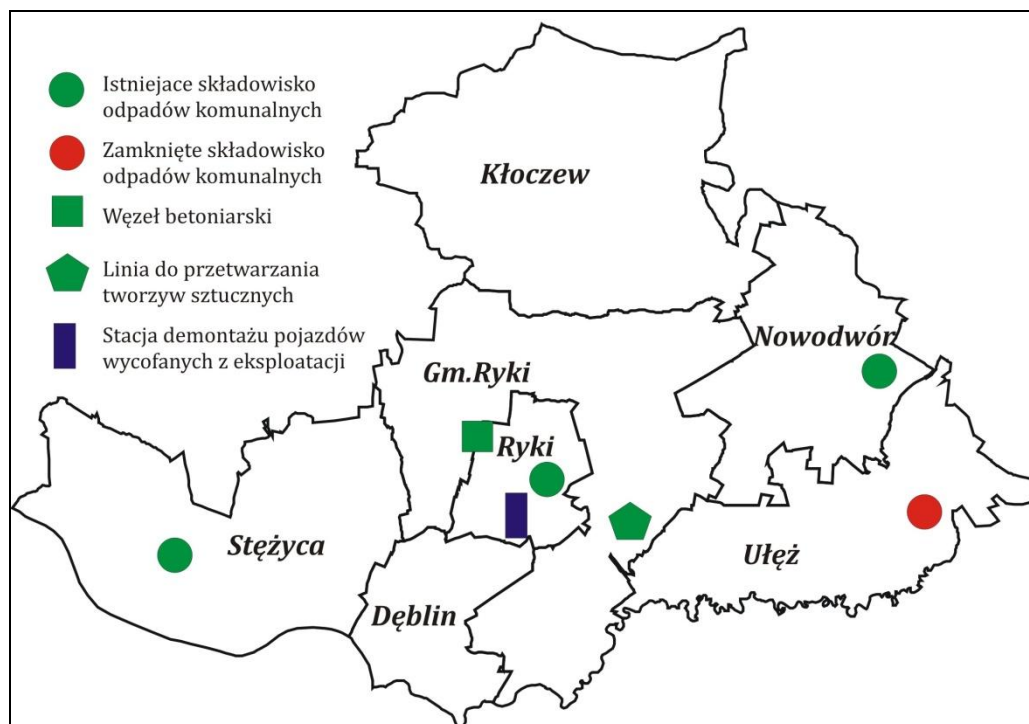
Wszystkie odpady komunalne z terenu gminy unieszkodliwiane były do listopada 2008 r. na składowisku odpadów komunalnych w Sobieszynie – Brzozowa. Zaprzestano przyjmowania odpadów na składowisko z powodu jego wypełnienia, a także nie dostosowania do wymogów ochrony środowiska. Po zamknięciu składowisko zostanie poddane rekultywacji zgodnie z opracowanym projektem.

W roku 1989 zostało ono urządzone i przystosowane na obszarze dawnych czterech wyrobisk po kopalni gliny. Gminne Składowisko Odpadów w Sobieszynie – Brzozowa o obszarze 0,85 ha i terenie do składowania 0,39 ha, położone jest w odległości 0,25 km od cieku wodnego oraz 800 m od najbliższej zabudowy. Składowisko ogrodzone jest siatką metalową z metalowymi słupkami oraz brama wjazdową. Odpady stałe składowane były w uszczelnionych nieckach (folia PCV) po wyrobiskach gliny. Na składowisku znajduje się budynek gospodarczy, a także brodzik. Zamontowany jest drenaż na odcieki. Odpady nie są odgazowywane.

Zamknięte składowiska odpadów

Na terenie powiatu znajduje się jedno zamknięte składowisko odpadów komunalnych w obrębie Dęblina. Zlokalizowane ono było w osiedlu Źdzary i funkcjonowało do 13.02.1998 r. Zajmowało łączną powierzchnię 3,97 ha. Składowisko nie posiadało szczelnego podłoża. Na jego obszarze znajduje się piezometr służący monitorowaniu wód podziemnych. W ubiegłych latach teren składowiska został poddany rekultywacji.

Na ryc. 10. przedstawiono rozmieszczenie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów znajdujących się na terenie powiatu ryckiego.

Ryc.10. Rozmieszczenie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie powiatu ryckiego

2.1.6. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów został przedstawiony w załączniku nr 1 na końcu opracowania.

2.1.7. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Wnioski:

- nadal nie wszyscy mieszkańcy powiatu są objęci zorganizowanym systemem zbierania odpadów tzn. nie mają podpisanych umów na świadczenie usługi odbioru od nich odpadów – szacuje się, że około 60% mieszkańców powiatu objętych jest zorganizowanym systemem odbioru odpadów komunalnych, tj. gospodarstwa domowe podpisują umowę na odbiór odpadów z firmą świadczącą usługi w tym zakresie,
- system zbierania odpadów cechuje się skutecznością około 60% (tzn. procent ilości powstałych odpadów do ilości unieszkodliwionych); jest to wynikiem nie zawierania przez część mieszkańców umów na odbieranie odpadów,

zagoszpodarowywania ich we własnym zakresie, wywożenia na tzw. „dzikie wysypiska śmieci”,

- w gminach powiatu w różnym stopniu prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych: papieru i tektury, szkła, tworzyw sztucznych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, wyrobów azbestowych, baterii i akumulatorów; odzysk materiałów opakowaniowych ze szkła i tworzyw sztucznych jest niższy niż określone roczne poziomy odzysku i na podobnym poziomie jak wskaźniki dla woj. lubelskiego,
- odpady organiczne, mineralne oraz papier i tektura są w znacznym stopniu zagospodarowywane na własnych posesjach, niektóre rodzaje odpadów są spalane w gospodarstwach domowych,
- w bardzo ograniczonym zakresie lub sporadycznie (Dęblin, Ryki) prowadzi się zbiórkę odpadów pochodzących z budowy i remontów infrastruktury i odpadów wielkogabarytowych,
- obecny system gospodarki odpadami komunalnymi nie w pełni spełnia wymogi Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010 w zakresie zapobiegania i minimalizacji wytwarzania odpadów komunalnych oraz ich recyklingu,
- następuje nieznaczny postęp w zakresie zmniejszania ilości odpadów deponowanych na składowiskach na korzyść innych metod przerobu odpadów,
- zbyt niska świadomość ekologiczna wśród części mieszkańców w zakresie odpadów niebezpiecznych i zagrożeń dla środowiska wynikających z niewłaściwych sposobów postępowania z tymi odpadami,
- powiat i gminy mają zbyt małe wsparcie finansowe z funduszy zewnętrznych (np. opłaty produktowej),
- nieustabilizowane i zbyt niskie ceny odzyskiwanych odpadów zbieranych selektywnie oraz coraz większe trudności z ich przekazaniem do recyklingu

2.1.8. Pozwolenia, decyzje, informacje o wytwarzanych odpadach, zgłoszenia.

Sposób postępowania z odpadami powinien być, przez władającego odpadami, uregulowany poprzez uzyskanie stosownych decyzji, zezwoleń, pozwoleń, przedłożenie informacji o wytwarzanych odpadach, dokonanie wpisu do rejestru. Obowiązek ten wynika z przepisów ustawy o odpadach oraz ustawy Prawo ochrony środowiska. Tabela

17 przedstawia ilość wydanych przez Starostę Ryckiego zezwoleń z zakresu gospodarowania odpadami.

Tab.17. Pozwolenia, decyzje i zezwolenia wydane przez Starostę Ryckiego

Lp.	Rodzaj zezwolenia	Aktualnie obowiązujące	Wydane w 2008 r.
1.	Pozwolenia na wytwarzanie odpadów	10	4
2.	Pozwolenia na wytwarzanie i transport odpadów	1	
3.	Pozwolenia na wytwarzanie, transport, zbieranie odpadów		
4.	Decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	77	10
5.	Informacje o wytwarzanych odpadach	89	38
6.	Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów	18	1
7.	Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów	10	1
8.	Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów	6	2
9.	Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów	3	1
10.	Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, zbierania i transportu odpadów	4	1
11.	Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów	4	1

źródło: Starostwo Powiatowe w Rykach, 2009

2.2. Odpady pozostałe

Odpady z tego sektora dzielimy na przemysłowe i budowlane. Odpady przemysłowe to wszelkie pozostałości powstające w czasie całego cyklu istnienia danego produktu od wydobycia surowca, poprzez proces technologiczny zmierzający do jego wytworzenia aż po fazę wyrzucenia produktu. Najwięcej odpadów przemysłowych powstaje w fazie wydobycia surowca do wytworzenia danego produktu. Przez odpady budowlane rozumie się materiały powstające w trakcie budowy lub remontu obiektów infrastruktury wiejskiej, miejskiej i przemysłowej. Tego typu odpady charakteryzują się często znacznymi gabarytami i dużą wagą.

Odpady powstające w obiektach przemysłowych są zbierane selektywnie (oprócz odpadów komunalnych). Transport odpadów do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania realizowany jest przez:

- wytwórców odpadów,
- właścicieli instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,

- specjalistyczne firmy transportowe.

W myśl ustawy o odpadach:

1. Wytwórca odpadów jest obowiązany do:

- uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości powyżej 0,1 Mg rocznie,
- przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości do 0,1 Mg rocznie albo powyżej 5 Mg rocznie odpadów innych niż niebezpieczne.

2. Wytwórca odpadów jest obowiązany do uzyskania pozwolenia na wytwarzanie odpadów, które powstają w związku z eksploatacją instalacji, jeżeli wytwarza powyżej 1 Mg odpadów niebezpiecznych rocznie lub powyżej 5 tysięcy Mg odpadów innych niż niebezpieczne rocznie.

3. W pozwoleniu, o którym mowa w ust. 2, uwzględnia się wszystkie odpady wytwarzane przez danego wytwórcę w danym miejscu.

Pomimo nałożonego na wytwórców odpadów obowiązku, nie wszyscy z nich występują o uzyskanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów. Również nie ma kompletnych informacji o ilości wytwarzanych odpadów, gdyż wielu wytwórców odpadów nie przedkłada ich do Urzędu Marszałkowskiego.

W tab.18. zamieszczono dane dotyczące ilości odpadów wytwarzanych na terenie powiatu ryckiego z sektora gospodarczego według Wojewódzkiego Systemu Odpadowego (WSO) administrowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

Tab. 18. Grupy i ilości wytworzonych odpadów na terenie powiatu ryckiego w 2008 r. (w Mg)

Kod odpadu	Grupy odpadów	Inne niż niebezpieczne	Niebezpieczne
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	9 017,156	
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	1,39	
07	Odpady z produkcji, przygotowania,	23,7	

	obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej		
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	3,9341	3,677
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	0,000	0,000
10	Odpady z procesów termicznych	5 767.6	
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	36,88	2,1
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	140,78	1,2
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	129,237	129,237
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	0,142	0,142
15	Odpady opakowaniowe, sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	854,8659	10,610
16	Odpady nieujęte w innych grupach	133,5018	57,3806
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	520,04	0,000
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	3,8811	3,8601
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	231,325	
Razem		16 864,4329	208,2067

źródło: WSO UM WL, 2009

Ogółem w sektorze gospodarczym w roku 2008 wytworzono 16 864 Mg odpadów, z czego 208 Mg stanowią odpady niebezpieczne. Najwięcej odpadów wytwarzanych jest z rolnictwa i sadownictwa (grupa 02) 9 017 Mg. Są to głównie odpady powstałe w firmie „Polski Ogród” w Rykach. W tabeli 19 umieszczono ilości odpadów wytworzonych w sektorze gospodarczym w 2008 r. w poszczególnych gminach powiatu.

Tab. 19. Masa wytworzonych odpadów w sektorze gospodarczym w powiecie ryckim w 2008 r. (w Mg)

Jednostka administracyjna	Ilość odpadów
Powiat	16 864,433
Dęblin	5 407,387
Ryki	11 266,361
Kłoczew	58,621
Nowodwór	0,048
Stężyca	0,150
Ułęż	26,020

źródło: WSO UM WL, 2009

2.2. 1. Zużyte opony

Ilość wytworzonych zużytych opon w skali powiatu ryckiego jest trudna do określenia ze względu na brak ich ewidencji. Według WSO na terenie powiatu powstało w 2008 roku wytworzono 54,2 Mg zużytych opon (kod 160103). Zużyte opony są częściowo przekazywane w serwisach samochodowych. Zbieraniem odpadów o kodzie 160103, czyli zużytymi oponami zajmuje się w województwie lubelskim firma PHU „Orzeł”. Firma ta zbiera zużyte opony z terenu całego kraju po czym wysyła je własnym transportem do cementowni w Kielcach, gdzie są one spalane, lub do cementowni w Chełmie, gdzie z kolei są rozdrabniane i spalane.

2.2.2. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych

Odpady te wytwarzane są w zakładach remontowo - budowlanych, drogownictwie, budownictwie, kolejnictwie oraz w przedsiębiorstwach odpowiedzialnych za dostawę wody, ciepła i gazu. Powstają zarówno na etapie budowy, jak i w czasie wykonywanych planowych i awaryjnych remontów oraz prac rozbiórkowych. Wytwarzane są w bardzo dużym rozproszeniu, co utrudnia szacowanie ich ilości. Charakterystyka jakościowa odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej jest bardzo zróżnicowana w zależności od źródła powstawania. Odpady te mogą być zanieczyszczone, między innymi: metalami ciężkimi, substancjami ropopochodnymi, PCB. Odpady powstające w kolejnictwie mogą być zanieczyszczone środkami impregnującymi (podkłady kolejowe), olejami i smarami lub innymi substancjami niebezpiecznymi oraz metalami ciężkimi (tłuczeń torowy) i PCB (gleba i ziemia, w tym kamienie oraz kondensatory).

Według informacji z bazy WBO w 2008 r. w powiecie ryckim wytworzono 520 Mg odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej (kod 17, wg katalogu odpadów – rozp. Ministra Środowiska z 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów).

2.2.3. Komunalne osady ściekowe

Do komunalnych osadów ściekowych zaliczamy (zgodnie z definicją z ustawy o odpadach) osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących oczyszczaniu ścieków o składzie zbliżonym do ścieków komunalnych. Osady ściekowe pochodzące z komunalnych oczyszczalni ścieków dzielą się na:

- odpady ze skratek,
- odpady z piaskowników,
- odpady z procesów stabilizacji i odwadniania osadów, w tym ustabilizowane osady ściekowe.

W gminie Ryki znajduje się komunalna oczyszczalnia ścieków. Zlokalizowana jest przy ul. Słowackiego. Oczyszczalnia „Fregata” jest oczyszczalnią typu mechaniczno-biologicznego pracującego na zmodyfikowanej technologii osadu czynnego, polegającej na przemianie pracy komory osadu czynnego i osadów wtórnych. Ścieki z oczyszczalni odprowadzane są do rzeki Irenka w południowo - zachodniej części miasta. Do oczyszczalni dopływają ścieki komunalne i przemysłowe. Oczyszczalnia posiada część mechaniczną (kraty, płaskownik) oraz część biologiczną (osad czynny wzbogacony bakteriami). Roczna zdolność przerobowa wynosi 1464700 m³/rok, 6999 m³/dobę.

Na terenie oczyszczalni ścieków w Rykach funkcjonuje instalacja (kompostownia) zagospodarowania osadów ściekowych (o kodzie 19 – odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych (tab.20 i 21).

Tab.20. Ilości i rodzaj odpadów (z wyłączeniem opadów komunalnych) poddanych procesom unieszkodliwiania w 2008 r. (w Mg)

Kod odpadu/oczyszczalnia	2008	
	Masa w [Mg]	Proces unieszkodliwiania
19 08 05/Ryki	182,0	D4
19 08 05/Dęblin	84,0	D4

źródło; UM w Rykach, 2009, UM w Dęblinie, 2009

Tab.21. Ilości i rodzaj odpadów (z wyłączeniem opadów komunalnych) poddanych procesom odzysku w 2008 r. (w Mg)

Kod odpadu	2008	
	Masa w [Mg]	Proces odzysku
19 08 05	144,0	R3
19 08 02	97,5	R14

źródło; UM w Rykach, 2009

Na terenie Dębłina funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków, do których trafiają ścieki komunalne. Pozostają one w zarządzie MZGK Sp. z o.o. w Dęblinie. W 2008 roku wytworzono 102 Mg suchej masy osadu, z czego 18,0 Mg zagospodarowano na cele przemysłowe, a 84,0 Mg umieszczono na lagunach do odwodnienia.

W zależności od ich składu i zanieczyszczenia związkami chemicznymi mogą być także wykorzystane do nawożenia użytków rolnych. W 2007 r. osady ściekowe pochodzące z podczyszczania ścieków w firmie Polski Ogród Sp. z o.o., ZPOW w Rykach były stosowane w obrębie gminy Ryki w Ogonowie i Podwierzbiu. Na łącznej powierzchni 26 ha zastosowano 882 Mg osadów. W roku 2008 na tym samym terenie zastosowano 653 Mg osadów, a na dwóch innych działkach o powierzchni 28 ha – 269 Mg osadów.

2.2.4. Odpady opakowaniowe

W 2008 r. na terenie powiatu odpady opakowaniowe zostały wytworzone w ilości 845,14 Mg, z czego na terenie Ryk – 642,05 Mg i na terenie Dębłina 188,1 Mg. Największym wytwórcą odpadów opakowaniowych jest „Polski Ogród Sp. z o.o., ZPOW w Rykach.

2.3. Odpady niebezpieczne

Przez odpady niebezpieczne rozumie się odpady, które ze względu na swoje pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny, inne właściwości lub okoliczności stanowią zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego lub środowiska przyrodniczego (wg ustawy o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm).

W strumieniu odpadów komunalnych, pochodzących z gospodarstw domowych (wg obowiązującej klasyfikacji) znajdują się następujące rodzaje odpadów niebezpiecznych:

- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć,
- detergenty zawierające substancje niebezpieczne,

- środki ochrony roślin (np. insektycydy, pestycydy, herbicydy),
- baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami ołowiowymi, niklowo-kadmowymi lub bateriami zawierającymi rtęć oraz nie sortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie,
- kwasy i alkalia,
- rozpuszczalniki,
- odczynniki fotograficzne,
- leki cytotoksyczne i cytostatyczne,
- urządzenia zawierające freony,
- oleje i tłuszcze inne niż jadalne,
- farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszczce i żywice zawierające substancje niebezpieczne,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne,
- drewno zawierające substancje niebezpieczne.

W roku 2008 szacuje się, że na terenie powiatu według wskaźników KPGO 2010 powstało około 142 Mg odpadów niebezpiecznych wchodzących w skład odpadów komunalnych.

2.3.1. Odpady zawierające PCB

Ze względu na swoje właściwości dielektryczne PCB znalazły zastosowanie jako:

- Podstawowe składniki cieczy izolacyjnych do napełniania transformatorów i kondensatorów,
- Płyny hydrauliczne,
- Środki konserwujące i impregnujące

Brak zestawień dotyczących odpadów zawierających PCB, powstających na terenie powiatu ryckiego. Przedsiębiorstwem, które eksploatuje instalacje i urządzenia, w których są PCB jest Polski Ogród Sp. z o.o., ZPOW w Rykach – 7,529 Mg (2007 r). Dopuszcza się wykorzystywanie PCB w użytkowanych urządzeniach lub instalacjach nie dłużej niż do 30 czerwca 2010 r.

2.3.2. Odpady olejowe i ropopochodne

Do odpadów olejowych i ropopochodnych zaliczamy: zużyte oleje silników spalinowych, oleje przekładniowe, oleje smarowe, oleje hydrauliczne, odpady z ropy naftowej, smary i asfalty, odpady z oczyszczania gazu ziemnego.

Odpady te powstają: w trakcie wymiany olejów stosowanych w przekładniach maszyn i instalacji przemysłowych, w trakcie wymiany olejów z hydraulicznych układów do przenoszenia energii, w trakcie wymiany olejów w systemach smarowania obiegowego – są to oleje maszynowe, w trakcie wymiany olejów transformatorowych, w trakcie wymiany olejów grzewczych.

W motoryzacji oleje odpadowe powstają w trakcie wymiany olejów silnikowych i przekładniowych z pojazdów samochodowych oraz na skutek eksploatacji pojazdów samochodowych. W sektorze gospodarczym na terenie powiatu wytworzono 129,237 Mg olejów odpadowych (grupa 13), w tym 81,126 Mg odpadowych olejów silnikowych, przekładniowych i smarowych (13 02) oraz 8,0 Mg odpadów z odwadniania olejów w separatorach (13 05). Odpady olejowe przekazywane są firmom specjalistycznym, trudniącym się zbiórką olejów przepracowanych lub firmom prowadzącym serwisy separatorów olejowych. Dużym zagrożeniem, szczególnie na obszarach wiejskich jest samodzielna wymiana olejów, głównie w maszynach rolniczych i przechowywanie ich na prywatnych posesjach.

2.3.3. Zużyte akumulatory i baterie

Akumulatory i baterie mają szerokie zastosowanie w różnych dziedzinach życia jako przenośne chemiczne źródła prądu. Najczęściej użytkowane są kwasowo-ołowiowe i niklowo-kadmowe akumulatory wielkogabarytowe oraz małogabarytowe akumulatory niklowo-kadmowe, wodorkowe i litowe oraz baterie alkaliczne, manganowe, litowe i srebrne.

W kraju brak jest technologii ich odzysku i unieszkodliwiania. Brak jest danych o ilości wytwarzanych w powiecie ryckim i w gminie Ryki odpadów zawierających akumulatory i baterie. Unieszkodliwianie odpadów jest zlecane odbiorcom posiadającym wymagane prawem zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania tych odpadów. Obecnie na terenie powiatu funkcjonuje niewystarczająco rozwinięty system zbierania baterii małogabarytowych z małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych, w tym w jednostkach handlu

detalicznego. Planuje się rozszerzenie zakresu przeznaczenia środków finansowych pochodzących z opłat produktowych o finansowanie zakupu elementów infrastruktury zbierania (m. in. pojemników i środków transportu) oraz badań związanych z opracowywaniem innowacyjnych technologii odzysku i recyklingu.

Zasady zbierania, przetwarzania, recyklingu i unieszkodliwiania zużytych baterii i zużytych akumulatorów reguluje ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666). Ustawa kategorycznie zakazuje gromadzenia zużytych baterii i akumulatorów z innymi odpadami. Zgodnie z ustawą użytkownicy końcowi mają obowiązek przekazania zużytych przenośnych baterii i akumulatorów do miejsc ich odbioru lub do punktów zbierania. Pojemniki służące do zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych w miejscach odbioru powinny być ustawione w miejscu publicznie dostępnym. W miejscach odbioru przyjmowane są one nieodpłatnie. W miejscu odbioru powinna być czytelna i dostępna informacja na temat możliwości oddania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych.

Do przyjmowania selektywnie zbieranych zużytych baterii i akumulatorów przenośnych zobowiązani są sprzedawcy detaliczni baterii i akumulatorów, których powierzchnia sprzedaży przekracza 25 m². Zużyte baterie i akumulatory obowiązani są przekazać do sprzedawcy hurtowego lub zbierającego te odpady. Dotyczy to również sprzedawców hurtowych oraz przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie wymiany baterii i akumulatorów. Odbiór zużytych baterii i akumulatorów może prowadzić także podmiot niebędący sprzedawcą detalicznym, hurtowym oraz świadczącym usługi wymiany baterii pod warunkiem zawarcia umowy ze zbierającym zużyte baterie i akumulatory.

Prowadzący miejsce odbioru jest zwolniony z obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów w postaci zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, a także zgłoszenia do rejestru prowadzonego przez Starostę oraz prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów w postaci zużytych baterii i akumulatorów.

Sprzedawca detaliczny baterii kwasowo-ołowiowych lub akumulatorów kwasowo-ołowiowych jest obowiązany do przyjęcia zużytych akumulatorów. Jest także zobowiązany do umieszczenia w punkcie sprzedaży informacji o warunkach i trybie zwrotu zużytych baterii i akumulatorów oraz o możliwości zwrotu pobranej opłaty depozytowej w punkcie sprzedaży, a także o punktach zbierania zużytych baterii i

akumulatorów zorganizowanych przez wprowadzającego baterie i akumulatory, którego baterie i akumulatory sprzedaje. Obowiązany jest także do pobrania od kupującego opłaty depozytowej, jeżeli przy sprzedaży tych baterii lub akumulatorów kupujący nie przekazał mu zużytych baterii lub akumulatorów. Stawka opłaty depozytowej wynosi od 30 do 50 zł za sztukę w zależności od baterii lub akumulatora.

W 2008 r. na terenie miasta Dęblin zebrano 783 kg zużytych baterii i akumulatorów małogabarytowych, a w gminie Ryki 213 kg (w 2007 r. 92,5 kg).

2.3.4. Odpady medyczne i weterynaryjne

Mianem odpadów medycznych określa się odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny.

Odpady tego typu powstają więc w zakładach opieki zdrowotnej takich jak: szpitale, domy opieki, sanatoria, przychodnie i poradnie, pogotowia ratunkowe, laboratoria diagnostyczne, pracownie stomatologiczne, zakłady rehabilitacyjne i żłobki ale także we wszelkich jednostkach badawczych i doświadczalnych zajmujących się medycyną.

Na terenie powiatu znajdują się:

- 2 szpitale,
- 26 przychodni zdrowia i placówek ambulatoryjnych, w tym 6 zakładowych,
- 16 gabinetów stomatologicznych,
- Dom Pomocy Społecznej w Rososzy,
- 23 apteki,
- lecznice weterynaryjne.

Stosuje się selektywne zbieranie odpadów medycznych i weterynaryjnych. W 2008 r. na terenie powiatu powstało 3,861 Mg odpadów niebezpiecznych medycznych i weterynaryjnych, z czego odpady medyczne stanowiły 3,8781 Mg. Należą do nich narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki – 0,016 Mg (18 01 01), a większość stanowiły odpady zakaźne 18 01 03* - 3,617 Mg. Są to odpady niebezpieczne, które zawierają mikroorganizmy lub ich toksyny, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sadzenia, że wywołują choroby zakaźne u ludzi lub innych żywych organizmów. Odpady medyczne są przekazywane firmom specjalistycznym w celu ich unieszkodliwienia.

Obecnie na terenie woj. lubelskiego nie ma funkcjonujących spalarni odpadów. Zakład Usług Niemedycznych PSK 4 w Lublinie oraz Państwowy Instytut Weterynaryjny unieszkodliwiają odpady medyczne z terenu woj. lubelskiego metodą fizyko-chemiczną D9.

Faktyczna ilość wytwarzanych odpadów medycznych jest większa, ale ewidencja nie obejmuje wielu podmiotów prowadzących działalność medyczną lub weterynaryjną.

Odpady weterynaryjne to według ustawy o odpadach wszelkie odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach. Jednak tego typu odpadami mogą być także padłe zwierzęta. Najczęściej gminy podpisują umowy z firmami, które zajmują się odbiorem padłych zwierząt gospodarskich.

Firmy prowadzące usługi odbioru w tym zakresie na terenie powiatu ryckiego:

- PPH „Hetman” sp. z o.o. Florianów, 99-311 Bedlno,
- P.P.P. “Bacutil” Szpetko, Szpetko spółka jawna, 24-100 Puławy, ul. Dęblińska 18, Oddział w Zastawiu, 24-170 Kurów

Koszty utylizacji pokrywają gminy. Usługa jest dostępna na podstawie zgłoszenia telefonicznego.

2.3.5. Pojazdy wycofane z eksploatacji

Na terenie powiatu funkcjonuje jedna stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji firmy Unitech s.c. w Rykach, ul. Budowlana. Wycofane z eksploatacji samochody ze względu na zawartość substancji niebezpiecznych, takich jak: oleje, płyny chłodnicze i hamulcowe, odpady paliw ciekłych, filtry olejowe stanowią duże zagrożenie dla środowiska. Większość elementów wycofanych z eksploatacji pojazdów ma wartość surowcową. Dla powiatu proponuje się wdrożenie systemu recyklingu pojazdów w oparciu o istniejącą stację demontażu, posiadającą uprawnienia do wydawania zaświadczeń o złomowaniu samochodu w celu wyrejestrowania samochodu.

Postępowanie z pojazdami wycofanymi z eksploatacji w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju – określa ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji - (Dz.U. 2005 Nr 25 poz. 202). Przepisy ustawy stosuje się do:

- pojazdów wyprodukowanych na terytorium kraju,
- pojazdów wprowadzonych na terytorium kraju w drodze importu lub wewnątrzwspólnotowego nabycia,
- odpadów powstałych z pojazdów

Właściciel pojazdu wycofanego z eksploatacji może przekazać go wyłącznie do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów. Zbieranie pojazdów wycofanych z eksploatacji mogą prowadzić wyłącznie przedsiębiorcy prowadzący punkty zbierania pojazdów i przedsiębiorcy prowadzący stacje demontażu. Demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji może być prowadzony wyłącznie w stacjach demontażu. W 2008 roku dokonano demontażu 127 pojazdów (w 2007 r. 123).

2.3.6. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Szczegółowe przepisy dotyczące obowiązków użytkowników sprzętu zawiera ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495). Głównym celem ustawy jest stworzenie systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym. Za sprzęt elektryczny i elektroniczny uważane są urządzenia, których prawidłowe działanie jest uzależnione od dopływu prądu elektrycznego lub od obecności pól elektromagnetycznych oraz mogące służyć do wytwarzania, przesyłu lub pomiaru prądu elektrycznego lub pól elektromagnetycznych i zaprojektowane do użytku przy napięciu elektrycznym nieprzekraczającym 1000 V dla prądu zmiennego oraz 1500 V dla prądu stałego, zaliczone do grup sprzętu określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wprowadzający sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych jest obowiązany do zorganizowania i sfinansowania odbierania od prowadzących punkty zbierania zużytego sprzętu. Zbierający zużyty sprzęt jest zobowiązany do selektywnego zbierania zużytego sprzętu oraz do nieodpłatnego przyjmowania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych, czyli od użytkowników indywidualnych. Sprzedawca detaliczny i sprzedawca hurtowy są obowiązani przy sprzedaży sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych do nieodpłatnego przyjęcia zużytego sprzętu w ilości nie większej niż sprzedawany nowy sprzęt, jeżeli zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju.

Obowiązujące prawo zabrania wyrzucania tego typu odpadów do pojemników, w których gromadzone są zwykłe odpady komunalne. Przepisy dotyczą takich urządzeń

jak: lodówki, pralki, kuchenki mikrofalowe, kuchnie elektryczne, zmywarki, żelazka i inny sprzęt AGD, grzejniki elektryczne, wiertarki, komputery, radia, telewizory, monitory komputerowe, a także innych urządzeń, których funkcjonowanie uzależnione jest od dopływu prądu elektrycznego. Do roku 2006 zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z sektora komunalnego był głównie przekazywany na składowiska odpadów komunalnych, gdzie odzyskiwane były głównie części metalowe. W roku 2006 wprowadzono nowy system gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym. Dystrybutorzy i sprzedawcy tego sprzętu są zobowiązani do jego selektywnego zbierania i przekazywania specjalistycznym firmom. Zużyty sprzęt jest przekazywany do zakładów przetwarzania, gdzie następuje jego demontaż i przekazanie do właściwych instalacji. Do finansowania całego systemu zobowiązany jest podmiot wprowadzający sprzęt na rynek krajowy.

Sposób postępowania z zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym:

- Oddać sprzedawcy w sklepie lub hurtowni - przy zakupie nowych urządzeń tego samego rodzaju. Przy kupnie dowolnego sprzętu elektrycznego lub elektronicznego sprzedawca ma obowiązek przyjąć taką samą ilość sprzętu tego samego rodzaju,
- Przekazać do punktu zbiórki po wcześniejszym uzgodnieniu terminu i sposobu przekazania zużytego sprzętu.

Od dnia 15.04.2008 roku na terenie PGKiM Ryki funkcjonuje punkt zbiórki sprzętu elektrycznego i elektronicznego poza firmami sprzedającymi ten sprzęt. W 2008 zebrano i przekazano do Polskiej Korporacji Recyklingu Sp. z o.o. w Lublinie 8,95 Mg odpadów. Także na terenie MZGK w Dęblinie w 2007 r. zebrano 7,5 Mg, a w 2008 4,04 Mg zużytego sprzętu.

Każdy kto prowadzi działalność związaną ze zbieraniem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego kieruje wniosek o wpis do rejestru prowadzonego przez GIOŚ. Na stronie internetowej GIOŚ <http://rzseie.gios.gov.pl> znajduje się rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w tym z woj. lubelskiego.

Na terenie powiatu ryckiego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny można przekazać do następujących firm (na dzień 1.12.2009 r.):

- Zakład Handlowo-Usługowy Elektroniki,
AUDIO-VIDEO Krzysztof Biełkowski

08-500 Ryki, ul. Słowackiego 4,

Kategorie sprzętu: 1-10.

- Kupno-Sprzedaż Art. Spożywczych i Przemysłowych Maria Buczek,
08-500 Ryki, ul. Jeziorna 4,
Kategorie sprzętu: 1,3,5,6,9
- PHU PATEX s.c. A.Pudło, U.Pudło,
08-530 Dęblin, ul. Okólna 13,
Kategorie sprzętu: 1,2,3,6.
- FARMAKOL sp.j.,
80-500 Ryki,
ul. Kopernika 9,
Kategorie sprzętu: 8.
- Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Dęblinie,
08-530 Dęblin,
Ul. 15 PP"Wilków",
Kategorie sprzętu: 1-7.
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Rykach,
08-500 Ryki,
ul. Słowackiego 5,
Kategorie sprzętu: 1-7.
- KAPITAN Sp. z o.o.,
08-530 Dęblin,
ul. Niepodległości 6,
Kategorie sprzętu: 1,2,3,4,6,7,8.

Oznaczenie sprzętu:

1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego,
2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego,
3. Sprzęt teleinformacyjny i telekomunikacyjny,
4. Sprzęt audiowizualny,
5. Sprzęt oświetleniowy,
6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne,
7. Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy,
8. Przyrządy medyczne,

9. Przystawki do nadzoru i kontroli,

10. Automaty do wydawania.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach informacja o firmach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (sztuka za sztukę) powinna być dostępna w gminach, na tablicy ogłoszeń lub w internecie.

2.3.7. Odpady zawierające azbest

Azbest szeroko stosowany był w kilku dziedzinach gospodarki, przede wszystkim w budownictwie, ale także w energetyce, transporcie i przemyśle chemicznym. Najważniejszymi zastosowaniami azbestu są:

- wyroby azbestowo-cementowe produkowane z azbestu chryzotylowego i amfibolowych, takie jak: pokrycia dachowe, rury ciśnieniowe, płyty okładzinowe i elewacyjne zawierające od 10-35% azbestu;
- wyroby izolacyjne stosowane do izolacji kotłów parowych, wymienników ciepła, zbiorników, przewodów rurowych oraz ubrań i tkanin ognioodpornych. Zawierają one w zależności od przeznaczenia od 75 do 100% azbestu, głównie chryzotylu;
- wyroby uszczelniające: tektury, płyty azbestowo-kauczukowe, szczeliwa plecione,
- wyroby cierne, takie jak: okładziny cierne i taśmy hamulcowe stosowane do różnego typu hamulców,
- wyroby tekstylne: sznury i maty,
- wyroby hydroizolacyjne: lepiki asfaltowe, kity uszczelniające, asfalty drogowe uszlachetnione, zaprawy gruntujące, papa dachowa, płytki podłogowe, zawierające od 20 do 40% azbestu..

Potencjalne zagrożenia powodowane wyrobami azbestowymi spowodowały, że w 2002 roku Rada Ministrów RP przyjęła „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, którego celem było stworzenie podstaw do sukcesywnego i bezpiecznego dla zdrowia usuwania wyrobów azbestowych ze środowiska. W 2009 roku został opracowany przez Ministerstwo Gospodarki „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 ” Zgodnie z „Programem ...” usuwanie azbestu będzie zadaniem długoterminowym (do 2032 roku). Program tworzy nowe możliwości, m.in. poprzez.:

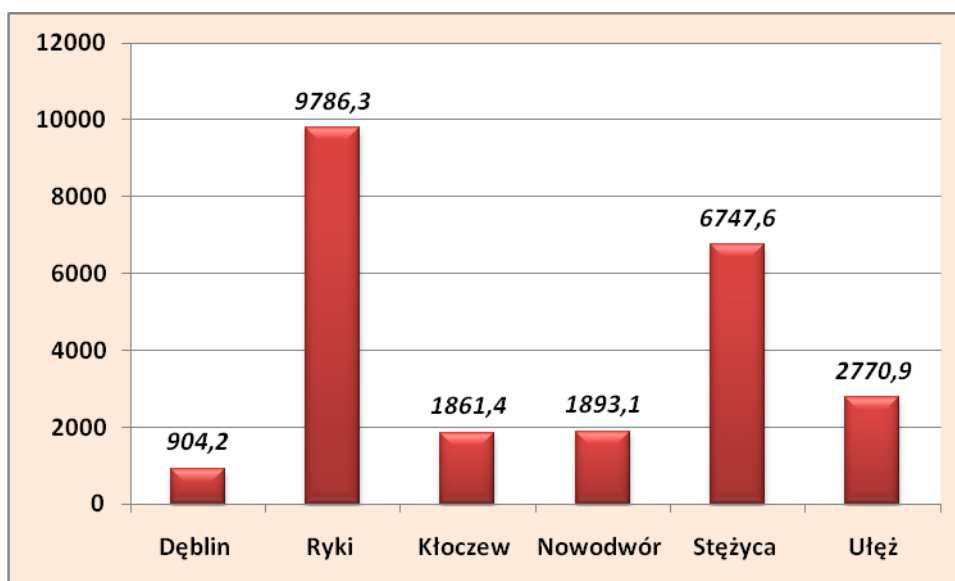
1. składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych,
2. wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu,
3. pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

Poniżej przedstawiono inwentaryzację wyrobów azbestowych znajdujących się na terenie powiatu w firmach (tab.22.) i osób fizycznych (także spółdzielnie mieszkaniowe).

Tab. 22. Rejestr wyrobów zawierających azbest – powiat rycki firmy

Nazwa firmy	Ilość wyrobów [Mg]				2008
	2004	2005	2006	2007	
PKP ENERGETYKA Sp. z o.o. Zakład Lubelski	2,5				2,483
POLSKI OGRÓD Sp z o.o. w Skierniewicach Oddział- Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Rykach	57,2	51,4	91,0	90,74	90,74
FERMA DROBIU S.J. E i W. Szewczyk, mgr H. i K. Błachnio	113,4	113,4	113,4		
PKP S.A. CENTRALA Zakład Gospodarowania Nieruchomościami w Lublinie	33,6				
Wojskowe Zakłady Lotnicze Nr 3 w Dęblinie	14,6	0,0			
Spółdzielnia Mieszkaniowa w Dęblinie		0,0			
PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A. Zakład Linii Kolejowych w Lublinie		2,0	2,0	0,7	2
Lubelskie Zakłady Energetyczne LUBZEL w Lublinie		0,2	0,2		
PKP CARGO Zakład Taboru w Lublinie			2,2	1,30	
Zakład Usług Komunalnych w Nowodworze				16,99	
Gminna Spółdzielnia "SCh" w Nowodworze				3,12	

W gminach powiatu ryckiego było 23963,5 Mg (2007 r.) wyrobów azbestowych u osób fizycznych.(ryc. 10)

Ryc.10. Ilość wyrobów azbestowych w gminach powiatu ryckiego (2007)(Mg)

We wszystkich gminach powiatu ryckiego w oparciu o inwentaryzację terenową opracowano programy jego usuwania:

- „Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Dęblin” przyjęty uchwałą 27 listopada 2007 r. Miasto Dęblin przystąpiło do realizacji tego programu w zakresie pomocy finansowej osobom fizycznym posiadającym na swych posesjach dachy pokryte wyrobami azbestowymi i zamierzających dokonać wymiany pokrycia dachowego. Zatwierdzono regulamin przyznawania dofinansowania na przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu.
- „Plan usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Ryki”, przyjęty uchwałą w dniu 27 kwietnia 2007. Określa on zasady udzielania pomocy finansowej osobom fizycznym w zakresie demontażu, odbioru i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest na składowisku odpadów niebezpiecznych przez Urząd Miejski w Rykach. Plan usuwania wyrobów zawierających azbest jest realizowany w oparciu o własne środki budżetowe, w tym Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pozyskane pozabudżetowe, w tym WFOŚiGW oraz środki mieszkańców.
- W gminie Stężycza uchwalono 30 stycznia 2008 r. „Program usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z terenu gminy Stężycza na lata 2008-2032”. Program usuwania azbestu skierowany jest do wszystkich właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie gminy Stężycza, ze

szczególnym naciskiem na nieruchomości, które pokryte są wyrobami zawierającymi azbest, tj. eternitem. Przewiduje się, że zainteresowanie programem będzie wzrastać stopniowo z roku na rok. Wiąże się to z prowadzeniem edukacji w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją azbestu. Przewidywani uczestnicy programu to głównie: właściciele nieruchomości oraz przedsiębiorcy,

- „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest” w gminie Kłoczew uchwalono 7 listopada 2008 r.,
- W 2008 r. przyjęto także „Program usuwania azbestu w gminie Nowodwór”.,
- W 2009 r. gmina Ułęż uchwaliła „Program usuwania azbestu”.

Najwięcej odpadów zawierających azbest powstaje w trakcie prac remontowo - budowlanych: podczas wymiany pokryć dachowych oraz elewacji wykonanych z wyrobów azbestowo - cementowych.

W latach 2007-2008 z terenu gminy Ryki unieszkodliwiono 110,45 Mg wyrobów azbestowych. Z terenu miasta Dęblin zdemontowano i unieszkodliwiono 1204 m² materiałów azbestowych, odtransportowano i poddano unieszkodliwieniu 790 m² materiałów zawierających azbest zdemontowanych w latach ubiegłych. (1 m² wyrobów azbestowych waży około 11,5 kg)

Obecnie jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich deponowanie na składowiskach odpadów. Odpady azbestowe powstające na terenie powiatu mogą być obecnie unieszkodliwiane na składowisku w Poniatowej Wsi administrowanym przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Poniatowej Wsi, składowisku w Kraśniku administrowanym przez Przedsiębiorstwo Usług Wodno-Budowlanych „WOD-BUD” oraz Składowisku Wyrobów Azbestowych w miejscowości Srebrzyszcze (koło Chełma).

Aktualny wykaz przedsiębiorstw zajmujących się zbieraniem i unieszkodliwianiem materiałów zawierających azbest na terenie województwa lubelskiego znajduje się na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie.

2.3.8. Odpady związane z opakowaniami po środkach ochrony roślin i przeterminowane pestycydy

Pochodzą one z:

- przeterminowanych środków ochrony roślin, które zostały wycofane z obrotu i zdeponowane w mogilnikach lub magazynach,
- bieżącej produkcji, dystrybucji i stosowania w rolnictwie,

Na terenie powiatu nie ma mogilnika ani magazynu środków ochrony roślin. Od roku 2003 wprowadzono opłatę za opakowanie w wysokości 10%-20 wartości produktu, oddawaną po zwróceniu opakowania do punktu sprzedaży środka ochrony roślin. Obecnie został wprowadzony system odzysku opakowań finansowany przez producentów, polegający na bezpłatnym przyjmowaniu zużytych opakowań oraz przeterminowanych środków ochrony roślin w punktach sprzedaży tych środków i ich odbiorze przez specjalistyczną firmę.

Wykaz punktów posiadających zezwolenie Starosty na zbieranie środków i opakowań po środkach ochrony roślin:

- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, Nowodwór – sklep w Nowodworze nr 69,
- Centrum Zaopatrzenia Ogrodniczego Krzysztof Domarecki – sklep, Ryki, ul. Poniatowskiego 16,
- „AGRICOLA-LUBLIN” Sp. z o.o., Ciecierzyn 121 A, sklep Ryki, ul. Warszawska 52

2.2.9. Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych

Na terenie powiatu ryckiego funkcjonuje stacja demontażu pojazdów firmy Unitech s.c. w Rykach przy ul. Budowlanej 3.

3. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

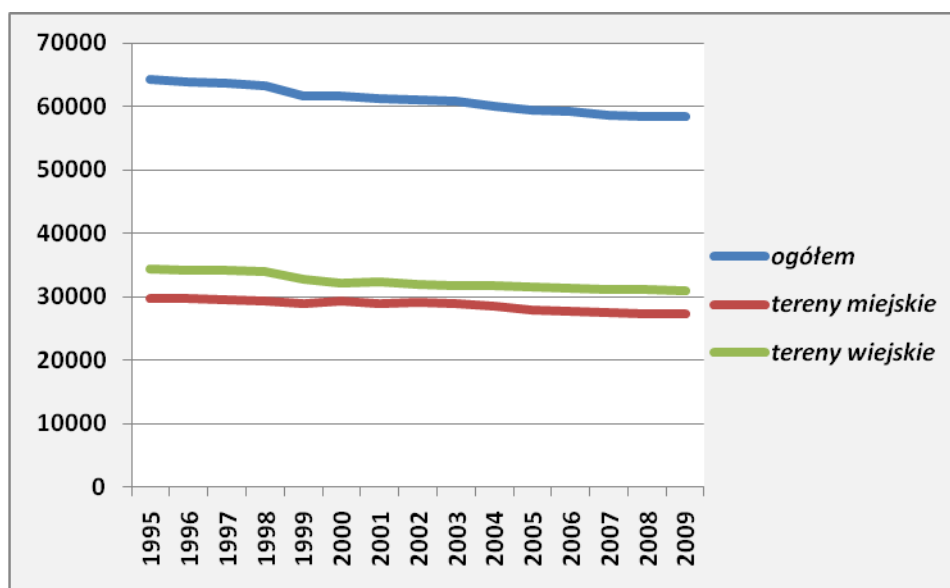
Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami plan gospodarki odpadami powinien obejmować okres przynajmniej 8 lat z podziałem na dwie czteroletnie perspektywy czasowe. Dla planu powiatowego przyjęto ośmioletni okres planowania z podziałem na dwie perspektywy czasowe: krótkoterminową (2010-2013) i długoterminową (2010-2017).

3.1. Odpady komunalne

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych zależy od liczby mieszkańców oraz wskaźnika emisji odpadów, który zmienia się w zależności od stopnia rozwoju

społeczno – gospodarczego regionu. Prognozując zmiany ilości i składu odpadów komunalnych na terenie powiatu wykorzystano założenia zawarte w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010:

- nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego odpadów,
- wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów kształtował się będzie na poziomie 5% w okresach 5 letnich,
- prognozę liczby ludności przyjęto według danych GUS (ryc.11)

Ryc.11. Liczba ludności w powiecie ryckim w latach 1995-2009

Zmianę liczby ludności powiatu ryckiego oparto na „Prognozie ludności na lata 2008-2035” wydaną przez GUS, Departament Badań Demograficznych, 2009 r. Prognoza ludności opiera się na roku 2007 jako bazowym, od którego procentowo są obliczone wskaźniki zmian dla aproksymowanych lat (tab.22 i 23)

Tab.23. Wskaźniki demograficzne (2007 r. -100%)

Rok	Powiat	Obszar miejski	Obszar wiejski
2009	99,3	99,1	99,6
2010	99,0	98,6	99,3
2015	97,2	96,2	98,0
2020	95,2	93,9	96,4

źródło: Dane GUS, Departament Danych Demograficznych, 2009

Tab. 24. Prognoza zmian liczby ludności w powiecie ryckim w latach 2010 – 2017

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ludność ogółem	58 075	57 862	57 644	57 426	57 210	57 009	56 784	56 559
Obszar miejski	27 105	26 973	26 841	26 709	26 577	26 445	26 319	26 193
Obszar wiejski	30 970	30 889	30 803	30 717	30 633	30 564	30 465	30 366

źródło: na podstawie danych GUS

3.1.1. Prognozowany strumień odpadów

Tabela 25 prezentuje wartości prognozy nagromadzenia odpadów komunalnych do roku 2017. Prognoza nagromadzenia odpadów jest ściśle związana z prognozowaną liczbą ludności

Tab. 25. Prognoza zmian ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w powiecie ryckim w latach 2010 – 2017 (w Mg)

Nazwa odpadów	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie	229,6	231,0	232,4	233,7	235,0	237,3	237,7	238,9
Odpady z ogrodów i parków	300,6	302,4	304,2	306,0	307,8	310,7	311,2	312,9
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	14391,1	14478,9	14564,4	14648,8	14732,7	14871,7	14898,9	14977,3
Odpady z targowisk	117,6	118,3	119,0	119,7	120,4	121,6	121,8	122,4
Odpady z czyszczenia ulic i placów	215,7	217,0	218,3	219,6	220,8	222,9	223,3	224,5
Odpady wielkogabarytowe	485,1	488,1	491,0	493,8	496,6	501,3	502,2	504,9
Razem	15739,8	15835,8	15929,3	16021,7	16113,4	16265,4	16295,2	16380,9

źródło: na podstawie wskaźników KPGO 2010

3.1.2. Odpady ulegające biodegradacji

W Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010 następujące rodzaje odpadów zaliczono do grupy odpadów ulegających biodegradacji:

- papier i tektura,

- odzież i tekstylia (z materiałów naturalnych),
- odpady zielone (z ogrodów i parków),
- odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych,
- odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji),
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji

Odpady organiczne gromadzone były dotychczas jako odpady zmieszane z innymi. Ze względu na możliwość ich gospodarczego wykorzystania, w trakcie wprowadzania selektywnej zbiórki odpadów, wyodrębnione powinny zostać ze strumienia odpadów komunalnych i gromadzone na wykonanych do tego celu kompostownikach. Prognoza ilości odpadów ulegających biodegradacji powstających do 2017 została przedstawiona w tabeli 26.

Tab. 26. Prognozowana ilość odpadów ulegających biodegradacji w powiecie ryckim

Wyszczególnienie	Prognozowana ilość odpadów w Mg		
	1995	2010	2013
Ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w roku	6234	7202	7413
Dopuszczalna ilość składowania odpadów ulegających biodegradacji	-	4675	3117
Niezbędna masa odpadów ulegających biodegradacji konieczna do zagospodarowania	-	2527	4296

źródło: na podstawie wskaźników KPGO 2010

Według KPGO 2010 do obliczenia bazowej ilości odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r. przyjmuje się dla terenów:

- miejskich – 155 kg na mieszkańca rocznie,
- wiejskich – 47 kg na mieszkańca rocznie,

oraz liczbę mieszkańców w danej jednostce organizacyjnej w tym roku.

W roku 2013 będzie można składować 3 117 Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Ilość odpadów jaka powinna zostać zagospodarowana tzn. poddana procesowi odzysku lub unieszkodliwienia wynosi około 4,3 tys. Mg. W roku 2013 prawdopodobnie na obszarze powiatu będą funkcjonowały tylko dwa składowiska odpadów komunalnych w Brzeźcach (gmina Stężycza) i w Rykach. W związku z tym może ulec ograniczeniu ilość składowanych odpadów komunalnych. Dlatego też w oparciu o

budowane ZZO Puławy i region Północno-Zachodni należy rozwijać system zbiórki tych odpadów.

3.1.3. Odpady opakowaniowe

Na ilość wytwarzanych odpadów opakowaniowych wpływa wiele czynników: sytuacja gospodarcza, ogólny wzrost spożycia, zmiany demograficzne, zmiany stylu i poziomu życia ludności, rozwój międzynarodowej wymiany towarowej. Obserwuje się stały, systematyczny wzrost ilości odpadów opakowaniowych. Największy wzrost obserwuje się dla opakowań z tworzyw sztucznych lub z udziałem tworzyw sztucznych. W skali kraju wzrost ten kształtował się na poziomie 10 % rocznie i był pięciokrotnie szybszy niż w krajach Europy Zachodniej. W tabeli 27 przedstawiono prognozowaną ilość odpadów opakowaniowych do roku 2017.

Tab. 27. Prognozowana ilość odpadów opakowaniowych do roku 2017

L.p.	Strumień odpadów komunalnych	Prognozowana ilość odpadów w Mg		
		2008	2013	2017
1.	Opakowania z papieru i tektury	2743	2880	2990
2.	Opakowania wielomateriałowe	1021	1072	1113
3.	Opakowania z tworzyw sztucznych	2044	2146	2228
4.	Opakowania ze szkła	1207	1267	1316
5.	Opakowania z metalowe	710	745	774
Razem		7725	8110	8421

źródło: na podstawie wskaźników KPGO 2010

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 109, poz. 752) ilość odzyskiwanych odpadów opakowaniowych będzie się stale zwiększała.

3.2. Odpady niebezpieczne

Odpady niebezpieczne stanowią w odpadach komunalnych około 1 % ogólnej masy. Prognozowaną ilość tych odpadów powstałych do 2017 roku przedstawia tabela 28.

Tab. 28. Prognozowana ilość odpadów niebezpiecznych w powiecie ryckim

L.p.	Strumień odpadów komunalnych	Prognozowana ilość odpadów w Mg		
		2008	2013	2017
1.	Odpady niebezpieczne			
Razem		142	149	155

źródło: na podstawie wskaźników KPGO 2010

Czynnikami ograniczającymi ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych mogą być zmiany w technologiach produkcji prowadzące do minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz zagospodarowywanie określonych rodzajów odpadów w procesach produkcyjnych zakładów.

3.3. Prognozowane zmiany w zakresie organizacyjnym i technologicznym

Prognozuje się, że w latach 2010-2017 będą następowały następujące zmiany w gospodarce odpadami:

- rozwój zbiórki selektywnej oraz segregowania odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych,
- wzrost kosztów unieszkodliwiania odpadów przez składowanie,
- przyspieszenie działań w zakresie tworzenia ponadgminnych i gminnych systemów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji,
- budowa regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów komunalnych (ZZO Puławy, Region Północno-Zachodni), obejmującego instalacje do biologicznego i termicznego przekształcania odpadów,
- w wyniku działań edukacyjnych wzrastać będzie świadomość ekologiczna mieszkańców, co pozwoli na wprowadzanie coraz bardziej rozwiniętych systemów gospodarki odpadami.

4. PRZYJĘTE CELE W GOSPODARCE ODPADAMI

4.1. Cele i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami w powiecie ryckim

Cele w zakresie gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego są zgodne z celami wyznaczonymi w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 i WPGO 2011.

4.1.1. Odpady komunalne

W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele:

Cele główne:

1. zwiększenie udziału odzysku, zgodnego z wymogami ochrony środowiska,
2. zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
3. wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
4. zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie,
5. zamknięcie do końca 2009 roku wszystkich składowisk odpadów niespełniających przepisów prawa.

Cele szczegółowe:

1. objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym 100% mieszkańców powiatu do końca 2010 roku,
2. zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie w roku 1995, zgodnie z zapisami krajowego planu gospodarki odpadami (2006) dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:
 - w 2010 r. nie więcej niż 75%,
 - w 2013 r. nie więcej niż 50%,
 - w 2020 r. nie więcej niż 35%,
3. zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% ilości odpadów wytwarzanych w roku 2014,

4.1.2. Odpady powstające w przemyśle

Cele ogólne dla gospodarowania odpadami powstającymi w przemyśle:

1. w okresie od 2008 r. do 2010 r. przyjmuje się następujące cele:
 - zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 82% w 2010 r.,
 - zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwionych poza składowaniem do 5% w 2010 r.
2. w okresie od 2011 r. do 2019 r. – następujące cele:

- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 85% w 2019 r.,
- zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwionych poza składowaniem do 7% w 2019 r.

4.1.3. Odpady niebezpieczne

Odpady zawierające PCB

- do 2010 roku celem jest całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB ze środowiska poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB,
- w okresie od 2011 roku do 2017 roku należy dokonać likwidacji odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.

Oleje odpadowe

- poprawa systemu zbierania olejów odpadowych, w szczególności od mieszkańców,
- zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców i przedsiębiorców o szkodliwości olejów, które usuwane są do środowiska,
- w latach 2008-2019 utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%.

Zużyte baterie i akumulatory

- zgodnie z polityką ekologiczną państwa celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich ze środowiska,
- osiągnięcie od 1 stycznia 2008 roku poziomów odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów według wskaźników przyjętych w KPGO 2010 i WPGO 2011,
- w okresie od 2011 do 2017 r. osiąganie poziomów zbierania i wydajności recyklingu (zdefiniowanych i określonych w nowej dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/66/WE z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów)

Odpady medyczne i weterynaryjne

- upowszechnienie obowiązku prowadzenia ewidencji wytwarzanych odpadów w placówkach medycznych i weterynaryjnych,

- upowszechnienie systemu zbierania przeterminowanych leków z gospodarstw domowych,
- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym, segregacja odpadów u źródła powstawania), co spowoduje zmniejszenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

- pełna ewidencja danych dotyczących pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz eliminacja tzw. szarej strefy ich demontażu,
- zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- wyznaczono cele cząstkowe do roku 2017:
 - dla pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980 roku osiągnięcie po 1 stycznia 2006 roku poziomu odzysku i recyklingu odpowiednio nie niższych niż 75% i 70% masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku,
 - dla pozostałych pojazdów osiągnięcie po 1 stycznia 2006 roku poziomu odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio co najmniej 85% i 80% masy przyjętych w skali roku,
 - uzyskanie w okresie od 1 stycznia 2015 roku poziomu odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio co najmniej 95% i 85% masy pojazdów przyjętych w skali roku

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

- zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców i przedsiębiorstw dotyczącej gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym oraz wymogów prawnych w tym zakresie,
- pełna ewidencja danych dotyczących ilości zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ukierunkowanego na całkowite

wyeliminowanie ich ze składowania. W związku z czym wyznaczono cele częściowe w okresie 2008-2017:

- osiągnięcie od 1 stycznia 2008 roku poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu według wskaźników przyjętych w KPGO 2010 i WPGO 2011,
- osiągnięcie od 1 stycznia 2008 r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok (233 Mg w powiecie).

Odpady zawierające azbest

W okresie do 2017 roku zakłada się sukcesywne osiąganie celów określonych w przyjętym w 2009 „Programie oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” a także „Programie usuwania wyrobów zawierającym azbest na terenie województwa lubelskiego na lata 2009-2032” (2008).

4.1.4. Odpady pozostałe

Zużyte opony

Celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon, w tym osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon (tab.29)

Tab. 29. Roczne poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon do roku 2018¹

Rodzaj produktu, z którego powstał odpad	2010		2018	
	% poziomu		% poziomu	
	odzysk	recykling	odzysk	recykling
Opony	85	15	100	20

źródło: KPGO 2010, WPGO 2011

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku, aby osiągnąć poziom odzysku 50% w 2010 roku i 80% w roku 2018,

^{1,2} Horyzont czasowy wynika z przyjętego w KPGO2010

Komunalne osady ściekowe

Podstawowe cele w gospodarce osadami ściekowymi są następujące:

- całkowite ograniczenie składowania osadów ściekowych,
- zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzaniem do środowiska,
- maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego

Odpady opakowaniowe

Dla odpadów opakowaniowych celem jest osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu przedstawionych w tabeli 30.

Tab. 30. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do roku 2018

Rodzaj produktu, z którego powstał odpad	2010		2018	
	% poziomu		% poziomu	
	odzysk	recykling	odzysk	recykling
Opakowania (ogółem)	60	min. 38	60	55-80
Opakowania z tworzyw sztucznych	-	min. 18	-	min. 22,5
Opakowania z aluminium	-	min. 45	-	min. 50
Opakowania ze stali	-	min. 35	-	min. 50
Opakowania z papieru i tektury	-	min. 54	-	min. 60
Opakowania ze szkła	-	min. 49	-	min. 60
Opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	-	-	-	-
Opakowania z drewna	-	min. 15	-	min. 15

źródło: KPGO 2010, WPGO 2011

4.1.5. Odzysk odpadów

Ilość odpadów ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów komunalnych kierowana na składowiska powinna ulec zmniejszeniu zgodnie z art. 5 Dyrektywy Rady 1999/31/EC i wytycznymi KPGO i KPGO 2010 wynosić odpowiednio:

- w 2010 roku 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 roku,

- w 2013 roku 50% (wagowo) całkowitej ilości odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 roku,
- w 2020 roku 35% (wagowo) całkowitej ilości odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 roku,

W tabeli 31 przedstawiono zakładane ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska (według KPGO 2010), a w tabeli 32 przedstawiono ilości odzyskiwanych odpadów ulegających biodegradacji.

Tab. 31. Zakładane ilości (%) odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w stosunku do wytworzonych

Rok	% masy odpadów ulegających biodegradacji do składowania
2010	75
2013	50

Tab. 32. Ilość odzyskiwanych odpadów ulegających biodegradacji w Mg

Rok	Masa odpadów ulegających biodegradacji odzyskanych w Mg
2010	2527
2013	4296

Według KPGO 2010 obecnie na terenach wiejskich około 70% wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji wykorzystuje się do kompostowania, skarmiania zwierząt oraz spala się w paleniskach domowych

W latach 2008 – 2014 zakładane poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych przedstawiono w tabeli 33. W tabeli 34 przedstawiono prognozy odzysku odpadów opakowaniowych.

Tab. 33. Zakładane poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych

(wg rozporządzenia MŚ z dnia 14 czerwca 2007 r.)

Rodzaj opakowania	2008 [%]	2012 [%]	2014 [%]
Tworzywa sztuczne	16	20	22,5
Papier i tektura	50	56	60
Szkło	39	49	60

Tab. 34. Prognoza odzysku ilości odpadów opakowaniowych

Rodzaj opakowania	2008 Mg	2012 Mg	2014 Mg
Tworzywa sztuczne	327	401	459
Papier i tektura	1371	1536	1646
Szkło	470	591	724

Nie uzyskuje się zakładanego w KPGO 2011 poziomu odzysku odpadów opakowaniowych:

- dla papieru i tektury – prognoza w dla 2008 r. 1371 Mg – odzysk 37,6 Mg (2,7%)
- szkło opakowaniowe – prognoza dla 2008 r. 470Mg – odzysk 55,1 (11,7%),
- tworzywa sztuczne – prognoza dla 2008 r. 327 Mg – odzysk 42,2 Mg (13.%)

4.2. Program promocji i edukacji w zakresie gospodarki odpadami

Realizacja celów i zadań zamierzonych w planie gospodarki odpadami, szczególnie w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, wymaga zaangażowania i świadomego podejścia mieszkańców (zarówno dzieci i młodzieży jak i osób dorosłych), a także działających na terenie powiatu podmiotów gospodarczych – wytwórców odpadów. W tym celu przedstawiono program promocji i edukacji w zakresie gospodarki odpadami, który proponuje metody kształtowania społecznej świadomości ekologicznej.

Cele i założenia programu promocji i edukacji:

Celem nadrzędnym programu jest zwiększenie ilości pozyskiwanych z odpadów surowców wtórnych oraz zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów.

Cel ten będzie realizowany poprzez:

- kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań poszczególnych grup społeczeństwa powiatu w odniesieniu do gospodarki odpadami,
- podniesienie wśród mieszkańców powiatu świadomości i wrażliwości na sprawy związane z ochroną środowiska,
- upowszechnienie i zapewnienie każdemu mieszkańcowi dostępu do informacji na temat możliwości odzysku odpadów i płynących z tego korzyści ekologicznych i ekonomicznych,
- kontynuacja edukacji na temat gospodarki odpadami w przedszkolach i szkolnictwie wszystkich szczebli,

- włączenie tematyki gospodarowania odpadami do działań i projektów realizowanych przez różnego rodzaju grupy społeczne i podmioty gospodarcze,
- włączenie tematyki gospodarowania odpadami do artykułów prasowych (m.in. „Twój Głos”),
- informowanie na stronach internetowych starostwa, gmin i firm komunalnych o możliwościach pozbywania się przez mieszkańców wybranych rodzajów odpadów komunalnych, szczególnie niebezpiecznych.

Głównym adresatem programu promocji i edukacji w zakresie gospodarki odpadami jest społeczeństwo powiatu ryckiego. Kluczową grupą jest młodzież szkolna i dzieci, gdyż wykazują się one największą percepcją na edukację ekologiczną, a ponadto stanowią ważną grupę konsumentką. Proponuje się także objęcie akcją informacyjną szerokiego kręgu osób zajmujących się obecnie sprawami gospodarki odpadami w urzędach, instytucjach i zakładach, a także przedstawicieli grup opiniotwórczych z zakresu ochrony środowiska: pozarządowych organizacji i stowarzyszeń ekologicznych, nauczycieli, radnych i członków zarządu różnych szczebli administracji samorządowej.

5. KIERUNKI DZIAŁAŃ I SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI NA LATA 2010- 2017

5.1. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko

Głównym kierunkiem działań jest wprowadzanie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi w układzie ponadlokalnym, w tym przynależność do dwóch zakładów zagospodarowania odpadów ZZO (sortownie, kompostownie, składowiska o funkcji ponadlokalnej),

- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych,
- redukcja zawartości składników ulegających biodegradacji w odpadach kierowanych na składowiska,

- utrzymanie przez gminy kontroli nad gminnymi składowiskami odpadów komunalnych,
- zamykanie, rekultywacja lub modernizacja gminnych składowisk odpadów komunalnych po zakończeniu składowania,
- wdrożenie systemów pełnej ewidencji odpadów i metod ich zagospodarowywania (bazy danych).

Zgodnie z KPGO 2010 prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania co najmniej następujących frakcji odpadów komunalnych:

- odpady z pielęgnacji ogrodów i parków (tzw. odpady zielone),
- papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma itp.),
- odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
- tworzywa sztuczne,
- metale,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe),
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i remontowe

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.

5.2. Rozwiązania techniczno-organizacyjne systemu gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego

5.2.1. Organizacja gospodarki odpadami w powiecie

Zgodnie z WPGO 2011 w województwie lubelskim przewidziano funkcjonowanie 10 regionów gospodarki odpadami. Wyboru lokalizacji pod zakłady zagospodarowania odpadów dokonano przyjmując następujące kryteria:

- kontynuacja działań podjętych w wyniku realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego (uchwała Nr IX/134/03 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 16 czerwca 2003 r.),
- uwarunkowania przyrodnicze i logistyczne,

- podjęte przez powiaty i gminy działania w zakresie organizacji ZZO,
- plan zamykania składowisk niespełniających określonych wymagań,
- konsultacje z powiatami i gminami oraz wynikające z nich deklaracje

Gospodarka odpadami w woj. lubelskim opierać się będzie na 10 regionach gospodarowania odpadami zamieszkałymi przez co najmniej 150 tys. mieszkańców w każdym. Proponowane do budowy lub rozbudowy ZZO, w uzasadnionych przypadkach składać się mogą z kilku obiektów rozmieszczonych na terenie obsługiwanych rejonów. Poszczególne obiekty w ramach ZZO będą ze sobą współpracować. Instalacje w ramach poszczególnych ZZO zapewniają m.in. redukcję odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na poziomie przyjętym w celach.

Gminy powiatu ryckiego zostały zaliczone do dwóch regionów:

- Regionu Puławy: gmina Ryki, Dęblin, Stężyca i Ułęż,
- Regionu Północno-Zachodniego: Nowodwór i Kłoczew.

Region Puławy obejmie swym działaniem 18 jednostek administracyjnych (miast i gmin) oraz 177 tys. ludności. Oprócz gmin powiatu ryckiego należą do niego: Abramów, Michów, Karczmiska, Puławy (miasto i gmina), Baranów, Janowiec, Kazimierz Dolny, Końskowola, Kurów, Markuszów, Żyrzyn, Firlej i Wąwolnica.

Budowę w pełni wyposażonego ZZO (sortownia, instalacje do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji, instalacje do produkcji paliwa z odpadów, stanowisko do demontażu odpadów wielkogabarytowych, instalacje rozdrabniania gruzu budowlanego, składowiska odpadów) przewidziano w WPGO 2011 na lata 2008-2019. Także na ten okres przewidziano prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych. System zbierania odpadów na obszarze obsługiwany przez w/w ZZO będzie dostosowany do zastosowanej w nim technologii.

Głównym zadaniem sformułowanym w WPGO 2011 związanym z ZZO Puławy jest jego rozbudowa. Dzięki tej inwestycji możliwy będzie skuteczniejszy odzysk lub unieszkodliwianie pewnych frakcji odpadów niebezpiecznych znajdujących się w strumieniu odpadów komunalnych, zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów budowlanych i remontowych. Wyposażenie ZZO oraz stosowane w nim technologie muszą gwarantować realizację zakładanych dla województwa lubelskiego celów w zakresie gospodarowania odpadami oraz spełniać kryteria najlepszej dostępnej techniki (BAT).

Region Północno-Zachodni składać się będzie z trzech obiektów:

- ZZO nr 1 – Łuków-Krzywda,
- Element ZZO Stoczek Łukowski,
- ZZO nr 2 – Lubartów (częściowo funkcjonujący),
- ZZO nr 3 – Adamki.

Inwestycje i działania organizacyjno-logistyczne w ramach ZZO Puławy i obiektów regionu Północno-Zachodniego będą w przyszłości odgrywały ważną rolę w systemie gospodarki odpadami w powiecie ze względu na zamknięcie składowiska w gminie Ułęż (Sobieszyn-Brzozowa) z końcem 2009 r., Przestrzeni (gmina Nowodwór), Brzeźcach (gmina Stężyca) – termin zamknięcia uzależniony od uzyskania pozwolenia zintegrowanego oraz terminu zamknięcia składowiska w Rykach, którego pojemność pozwala na eksploatację do 2016. Strumień odpadów powstały na terenie powiatu będzie kierowany głównie do ZZO Puławy.

Obecnie część opadów komunalnych, szczególnie z miasta Dęblin jest unieszkodliwianych poza terenem powiatu ryckiego, głównie w oparciu o instalacje Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Puławach, ul. Dęblińska.

Do czasu rozbudowy ZZO Puławy odpady zagospodarowywane będą w istniejących instalacjach przy jednoczesnym rozwijaniu selektywnej zbiórki odpadów, aby ograniczyć ich ilość trafiających na składowisko.

Zarówno w Planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2010 jak i w Planie gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego (2004) przewidziano funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami w powiecie w oparciu o istniejące rozwiązania tj. składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Rykach, segregację surowców wtórnych na tym obiekcie i modernizację w kierunku utworzenia punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych oraz stanowiska do demontażu odpadów wielkogabarytowych. Należy jednak przewidzieć w oparciu o istniejącą infrastrukturę budowę gminnego punktu gromadzenia odpadów, spełniającego bardziej rozbudowane funkcje (dokładniejszy opis w rozdz. 5.2.2.).

Realizowany od kilku lat system gospodarki odpadami w powiecie cechuje się wyższymi do średnich dla województwa lubelskiego i Polski wskaźnikami odzysku szkła, tworzyw sztucznych, papieru, a także udziałem odpadów komunalnych zebranych w stosunku do wytworzonych (62 %). Jest on jednak bardzo zróżnicowany zarówno w ilości zebranych opadów komunalnych, jak i ich zbiórce selektywnej.

Dla potrzeb selektywnej zbiórki odpadów na obszarze miast i gmin stosuje się pojemniki na papier i tekturę, tworzywa sztuczne i szkło. W bardzo ograniczony sposób segregacją są objęte opakowania metalowe, wielomateriałowe oraz odpady ulegające biodegradacji, głównie w Dęblinie i w Rykach. Stopniowo nastąpi rozszerzenia segregacji o podane powyżej rodzaje odpadów.

Dużo skuteczniejszym sposobem segregacji odpadów, szczególnie na obszarze zabudowy jednorodzinnej, jest system workowy. Mieszkańcy segregują odpady do worków o odpowiednich kolorach lub wybrane rodzaje odpadów do określonego worka. Rozstawione na terenie gminy pojemniki do zbiórki selektywnej powinny zostać utrzymane, a jednocześnie można wprowadzić na obszarach zabudowy jednorodzinnej system „workowy”.

Zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji

Planowana jest w ramach Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Puławach a także w Regionie Północno-Zachodnim budowa instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji. Istnienie takiej instalacji jest podstawowym warunkiem realizacji odzysku odpadów ulegających biodegradacji. Obecnie tylko w Dęblinie sporadycznie zbierane są odpady ulegających biodegradacji lecz brak jest podmiotów, firm, przedsiębiorstw – gdzie można by poddać je procesowi kompostowania.

Na terenach wiejskich odpady komunalne ulegające biodegradacji będą zagospodarowywane przez mieszkańców we własnym zakresie. Jedną z metod może być kompostowanie. Powstały kompost może być wykorzystany dla własnych potrzeb.

W przypadku rozpoczęcia kompostowania na składowiskach odpady ulegające biodegradacji mogą być zbierane na obszarze miejskim poprzez rozmieszczenie odpowiednich pojemników na te odpady. Wiąże się to jednak z koniecznością ich częstszego opróżniania ze względu na rozwój procesów gnilnych i związanych z tym uciążliwościami zapachowymi. Kompostowanie odpadów organicznych na składowisku odpadów wymaga jednak częściowego ich sortowania. Nakłady finansowe związane z kompostowaniem odpadów są około 5-krotnie wyższe niż w przypadku składowania. Zgodnie z ustawą o odpadach kompostowanie jako rodzaj odzysku-recyklingu organicznego musi mieć pierwszeństwo przed składowaniem odpadów na składowisku czy innym sposobem ich unieszkodliwiania. Selektywne gromadzenie odpadów

organicznych pozwala na produkowanie kompostu wysokiej jakości. Dzięki selektywnej zbiórce bioodpadów wydłuża się czas eksploatacji składowiska.

Innym rozwiązaniem jest zbieranie odpadów ulegających biodegradacji w sposób akcyjny dwa-trzy razy w okresie lato-jesień.

Większość Regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach powiatu zezwala mieszkańcom na wyposażenia posesji w przydomowy kompostownik. W związku z czym mieszkańcy mogą zagospodarowywać te odpady we własnym zakresie i na własne potrzeby. Odzyskane lub unieszkodliwione w ten sposób odpady ulegające biodegradacji nie są objęte ewidencją i nie wpływają na osiągnięte poziomy odzysku.

5.2.2. Składowiska odpadów

Plan zamykania instalacji niespełniających wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub jest nieuzasadniona z przyczyn ekonomicznych przedstawiono w tab. 35.

Zgodnie z przyjętym celem, zarówno na poziomie krajowym jak i woj. lubelskiego, jakim jest bezpieczne składowanie odpadów, niezbędne są działania zmierzające do doprowadzenia do końca 2009 r. do stanu, w którym wszystkie składowiska będą spełniały wymagania prawa. W tym celu zostały przeprowadzone następujące działania:

- Zamykanie nieefektywnych składowisk lokalnych oraz składowisk niespełniających wymagań prawa,
- Kontrola przez uprawnione do tego jednostki wszystkich składowisk pod kątem zgodności ich wyposażenia z wydanymi decyzjami administracyjnymi uprawniającymi do użytkowania i eksploatacji instalacji,
- Według ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 28, poz. 145) zgodnie z art. 54b w przypadku gdy zarządzający składowiskiem nie wystąpił o zgodę na zamknięcie składowiska lub jego części właściwy organ ze względu na lokalizację składowiska zobowiązany jest do wykonania ekspertyzy przed wydaniem decyzji o zamknięciu składowiska. Właściwym organem do zamknięcia składowiska z urzędu jest Marszałek Województwa Lubelskiego.

Tab. 35. Plan zamykania składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne

Lp.	Nazwa składowiska	Adres składowiska	Termin zamknięcia	Uwagi
1.	Przestrzeń	08-504 Nowodwór	Do końca 2010r.	Wymagające zamknięcia
2.	Brzeźce	08-540 Stężycza	Do końca 2021r. w przypadku uzyskania pozwolenia zintegrowanego	Składowisko zostało zmodernizowane. Obecnie brak stosownych zezwoleń, złożono wniosek o pozwolenie zintegrowane.
3.	Sobieszyn	08-504 Ułęż	Do końca 2009r.	Wymagające zamknięcia
4.	Ryki	08-504 Ryki	Pozwolenie zintegrowane Marszałka Woj. do 2012 r. Pojemność składowiska pozwala na jego eksploatację do 2016 r.	Niewymagające dostosowania

źródło: WPGO 2011; Dane Starostwa i gmin

5.2.3. Gminny punkt gromadzenia odpadów (GPGO)

Plan Gospodarki Odpadami dla województwa lubelskiego przewiduje organizację wiejskiego punktów gromadzenia odpadów w zależności od potrzeb w każdej gminie (najczęściej jednego). Byłoby to miejsce czasowego gromadzenia: odpadów niebezpiecznych, odpadów budowlanych, odpadów wielkogabarytowych. Gminne punkty gromadzenia odpadów to obiekty ogrodzone, strzeżone, wyposażone w szereg kontenerów i pojemników. Do takiego punktu mieszkańcy mogą dostarczać bezpłatnie lub za niewielką opłatą różnego rodzaju odpady z gospodarstw domowych nie mieszczące się w planowanym systemie segregacji.

Według KPGO lokalizacja takiego punktu powinna uwzględniać istniejącą infrastrukturę techniczną, tak by udało się zminimalizować koszty budowy oraz ewentualne szkodliwe oddziaływanie punktu na środowisko. Ponadto, punkt taki, winien być zlokalizowany niedaleko od największych źródeł powstawania odpadów.

Ze względu na to, że zakłady zagospodarowania odpadów obejmują obszary zamieszkałe w promieniu większym niż 30 km, przewiduje się w każdym z obszarów budowę odpowiedniej ilości stacji przeładunkowych. Według szacunków

przeprowadzonych w WPGO 2011 dla regionu ZZO Puławy nie przewidziano jednak do wybudowania żadnej stacji przeładunkowej. Plan gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego (2004r.) zakładał budowę stacji przetwarzania odpadów w Rykach. Skład stacji miały stanowić: linia sortownicza, kompostownia, stacja przerobu gruzu, stacja przerobu odpadów wielkogabarytowych, hala magazynowa i recyklingowa. Odpady pozostałe z procesu przetwarzania tzw. balast miały być składowane na składowisku w Rykach. Z inicjatywy Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rykach prowadzone były rozmowy z przedstawicielami wszystkich gmin powiatu ryckiego na temat budowy zakładu zagospodarowania odpadów w Rykach. Inwestycja nie została zrealizowana. Powstała jedynie wiata do podczyszczania segregowanych odpadów komunalnych. Rozważa się możliwość uruchomienia na składowisku w Rykach bardziej rozbudowanej linii sortowniczej i punktu zbierania odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych w oparciu o gminny punkt gromadzenia odpadów.

5.2.4. Sposób postępowania z odpadami wielkogabarytowymi

Powstające odpady wielkogabarytowe należy zagospodarowywać zgodnie z następującym rozwiązaniem:

- odbiór bezpośrednio z gospodarstw domowych oraz stworzenie warunków do zamówienia takiej usługi indywidualnie jako „usługa na telefon”,
- gromadzenie odpadów w wyznaczonych miejscach na terenie gminy (GPGO) przez wytwórców lub służby komunalne,
- usuwanie odpadów z gminnych miejsc gromadzenia do ZZO lub punktu demontażu,
- przygotowanie składników odpadów wielkogabarytowych do wykorzystania (selekcja, demontaż i segregacja).

5.2.5. Sposób postępowania z odpadami budowlanymi

Zbiórka odpadów budowlanych powstających na terenie powiatu będzie odbywać się zgodnie z poniższymi wskazówkami:

1. Gromadzenie odpadów powstałych z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych w ponadlokalnym punkcie zbiórki.
2. Rozdzielenie odpadów na grupy składnikowe i przygotowanie do wykorzystania.
3. Usuwanie pozostałości na składowisko.

Zbiórką i transportem odpadów budowlanych z miejsc ich powstawania zajmować się będą zarówno wytwórcy tych odpadów na przykład firmy budowlane, rozbiórkowe, osoby prywatne prowadzące prace remontowe jak i specjalistyczne firmy zajmujące się zbiórką odpadów.

Wskazane jest, aby już na placu budowy przestrzegano selektywnego składowania (w oddzielnych pojemnikach) odpadów budowlanych. Pozwoli to na zwiększenie możliwości odzysku, co obniży koszty ich zagospodarowania i unieszkodliwiania związane z sortowaniem na poszczególne frakcje. Należy rozważyć pobieranie opłat za przyjęcie tego typu odpadów w przypadku ich nieselektywnego gromadzenia.

5.2.6. Zużyte opony

Obecnie brak w skali kraju jak i województwa systemu zbiórki zużytych opon. Są one odbierane głównie w serwisach samochodowych albo w niektórych punktach ich sprzedaży. Dlatego konieczne jest:

- rozbudowa infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon, szczególnie w zakresie odbierania od małych i średnich przedsiębiorstw,
- kontrola właściwego postępowania ze zużytymi oponami, w szczególności podmiotów zajmujących się wymianą i naprawą opon.

5.3. Kierunki działań dla odpadów niebezpiecznych

5.3.1. Odpady zawierające PCB

Do głównych zadań związanych z odpadami zawierającymi PCB należy:

- usunięcie do końca czerwca 2010 r. urządzeń zawierających PCB,
- monitoring prawidłowego postępowania z odpadami i urządzeniami zawierającymi PCB

5.3.2. Oleje odpadowe

Obecnie brak rozwiniętego systemu zbierania olejów odpadowych ze źródeł rozproszonych zarówno w woj. lubelskim jak i w powiecie ryckim, szczególnie dotyczy to obszarów wiejskich. Planowane zamierzenia są zgodne z zarówno z kierunkami krajowymi jak i wojewódzkimi polegającymi na:

- rozwoju istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych,

- monitoring prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi,
- kontrola wytwórców olejów odpadowych w zakresie zastosowania sposobów zbierania i magazynowania.

5.3.3. Zużyte baterie i akumulatory

Sprzedawca detaliczny baterii kwasowo-ołowiowych lub akumulatorów kwasowo-ołowiowych jest obowiązany do przyjęcia zużytych akumulatorów. Jest także zobowiązany do umieszczenia w punkcie sprzedaży informacji o warunkach i trybie zwrotu zużytych baterii i akumulatorów oraz o możliwości zwrotu pobranej opłaty depozytowej w punkcie sprzedaży, a także o punktach zbierania zużytych baterii i akumulatorów zorganizowanych przez wprowadzającego baterie i akumulatory, którego baterie i akumulatory sprzedaje. W najbliższych latach będzie następować rozwinięcie i udoskonalenie systemu zbiórki zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych prowadzonego głównie przez organizacje odzysku a związanego głównie z placówkami handlowymi i obiektami publicznymi (szkoły, urzędy).

5.3.4. Odpady medyczne i weterynaryjne

W przypadku odpadów medycznych i weterynaryjnych planowane jest:

- ujednoczenie systemu zbierania, w tym magazynowania odpadów medycznych w palcówkach medycznych,
- poddawaniu procesowi spalania lub autoklawowania odpadów medycznych,
- opracowania sposobu gospodarowania odpadami weterynaryjnymi wraz z prowadzeniem ewidencji wytwarzanych ilości,
- rozbudowa i ujednoczenie istniejącego sposobu zbierania przeterminowanych leków, głównie poprzez sieć aptek.

5.3.5. Pojazdy wycofane z eksploatacji

Pojazdy wycofane z eksploatacji mogą być złomowane jedynie w punktach demontażu pojazdów lub w punktach zbierania pojazdów. Kierunki działań na najbliższe lata będą wymagały:

- rozszerzenia sieci punktów demontażu pojazdów (obecnie jeden na terenie powiatu),
- uszczelnienie systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,

- prowadzenie kontroli punktów demontażu w zakresie przestrzegania prawa o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

5.3.6. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Sposób postępowania z zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym:

- oddać sprzedawcy w sklepie lub hurtowni - przy zakupie nowych urządzeń tego samego rodzaju. Przy kupnie dowolnego sprzętu elektrycznego lub elektronicznego sprzedawca ma obowiązek przyjąć taką samą ilość sprzętu tego samego rodzaju,
- przekazać do punktu zbiórki po wcześniejszym uzgodnieniu terminu i sposobu przekazania zużytego sprzętu.

Nastąpi rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Duże efekty przynoszą także akcje zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, szczególnie kiedy są przeprowadzane cyklicznie, poprzedzone skuteczną akcją informacyjną.

5.3.7. Odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest powinny być unieszkodliwione do roku 2032. Podejmowane działań wynika z gminnych programów usuwania wyrobów azbestowych. Programy gminne szczegółowo określają system finansowania lub współfinansowania demontażu wyrobów azbestowych, a także określają potrzeby finansowe i możliwości unieszkodliwiania wyrobów azbestowych (harmonogram działań). Do głównych zadań należy:

- informowanie społeczeństwa o zagrożeniu zdrowia ludzi przy samodzielnym usuwaniu wyrobów azbestowych,
- zapewnienie finansowania lub współfinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest w przypadku likwidacji powiatowego i gminnego funduszu ochrony środowiska,
- monitoring prawidłowego postępowania z odpadami zawierającymi azbest, szczególnie wśród indywidualnych posiadaczy i firm zajmujących się demontażem,
- wspieranie inicjatyw zmierzających do usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest.

Przyjęty w 2009 „Program oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” przewiduje:

- do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji Programu,
- zwiększenie zaangażowania administracji samorządowej, szczególnie gmin.

5.3.8. Przeterminowane środki ochrony roślin

Obecnie funkcjonujący system zbierania opakowań po środkach ochrony roślin jest oparty na sieci sklepów i hurtowni sprzedających środki ochrony roślin. System ten wymaga rozbudowy o gminy, gdzie brak punktów sprzedaży a istnieje problem z opakowaniami po środkach ochrony roślin.

6. HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ

Realizacja zamierzonych celów, określonych w niniejszym planie dla sektora komunalnego i gospodarczego z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych wymaga szeregu działań zarówno pozainwestycyjnych jak i inwestycyjnych. Zadania pozainwestycyjne dotyczą przede wszystkim:

- intensyfikacji założeń organizacyjnych umożliwiających rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z uwzględnieniem selektywnej zbiórki surowców wtórnych,
- organizacji systemu zbiórki odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych, wielkogabarytowych, remontowo-budowlanych, elektrycznych i elektronicznych,
- edukacji ekologicznej mieszkańców powiatu w zakresie funkcjonującego systemu gospodarki odpadami,
- edukacji ekologicznej wytwórców odpadów w zakresie nowych sposobów postępowania z odpadami oraz ich obowiązków wynikających z obowiązujących uregulowań prawnych.

Zadania inwestycyjne obejmują przedsięwzięcia w zakresie budowy niezbędnych urządzeń technicznych umożliwiających prowadzenie w sposób prawidłowy procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Do zadań inwestycyjnych należą:

- budowa gminnych punktu gromadzenia odpadów (GPGO),
- przynależność i udział w funkcjonowaniu ZZO Puławy i regionu Północno-Zachodniego,
- rekultywacja po zamknięciu składowisk odpadów komunalnych,
- likwidacja nielegalnych składowisk odpadów (tzw. „dzikich wysypisk”) na bieżąco.

Zadania inwestycyjne do realizacji na terenie powiatu ryckiego zgrupowano w dwóch okresach czasowych:

- krótkoterminowe 2010 – 2013,
- długoterminowe 2010 –2017

oraz w podziale na zadania inwestycyjne oraz pozainwestycyjne (tab.36).

Harmonogram zawiera zestawienie zadań przypisanych jednostkom samorządu w KPGO 2010 i WPGO 2011.

Tab. 36. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Szacunkowy koszt Źródła finansowania
Zadania inwestycyjne krótkoterminowe				
1.1.	Budowa gminnych punktów gromadzenia odpadów (GPGO), w tym niebezpiecznych w gminach powiatu ryckiego	2010-2012	Gminy	50 - 100 tys./gmina Środki własne gminy, fundusze UE i krajowe, WFOŚiGW, kredyty
1.2.	Zakup pojemników do zbiórki selektywnej wystawionych w miejscach publicznych, zamieszkania zbiorowego, sektorze gospodarczym	2010-2012	Gminy,	30-50 tys./gmina Środki własne gminy, fundusze UE i krajowe, WFOŚiGW, kredyty
1.3.	Zakup pojemników na odpady ulegające biodegradacji	2010-2013	Gminy	50 tys./gmina Środki własne gminy, fundusze UE i krajowe, WFOŚiGW, kredyty
1.4.	Zakup pojemników na odpady niebezpieczne	2011-2013	Gminy, przedsiębiorcy	30-50 tys./gmina Środki własne gminy, fundusze UE i krajowe, kredyty
1.5.	Inwentaryzacja i likwidacja nielegalnych składowisk odpadów tzw. „dzikich wysypisk”	2010-2012	Gminy	30 tys. Środki własne
1.6.	Usuwanie wyrobów azbestowych	2010-2012	Zarządcy	Środki własne,

			nieruchomości	WFOŚiGW
Zadania inwestycyjne średnio i długoterminowe				
1.7.	Udział gmin: Ryki, Stężycza, Ułęż i miasta Dęblin w rozbudowie i funkcjonowaniu ZZO Puławy	2013 – 2017	Zarządzający ZZO Puławy Gminy powiatu ryckiego i inne należące do tego ZZO	8 380 tys., udział powiatu ryckiego: brak danych. Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
1.8.	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych w ramach ZZO Puławy	2013-2017	Zarządzający ZZO Puławy Gminy powiatu ryckiego i inne należące do tego ZZO	750 tys. udział powiatu ryckiego: brak danych. Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
1.9.	Działalność informacyjno-edukacyjna w ramach regionu Puławy	2010-2017	480 tys. Zarządzający ZZO Puławy Gminy powiatu ryckiego i inne należące do tego ZZO	udział powiatu ryckiego: brak danych. Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
1.10	Udział gmin: Kłoczew i Nowodwór w budowie i funkcjonowaniu ZZO Region Północno-Zachodni Budowa (3) zakładów zagospodarowania odpadów (sortownie, instalacje do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji, instalacja do produkcji biopaliwa z odpadów, stanowisko do demontażu odpadów wielkogabarytowych, instalacja rozdrabniania gruzu budowlanego, pomieszczenia magazynowe, składowiska odpadów)	2010 – 2019	Gminy powiatu ryckiego i inne należące do regionu Północno-zachodniego	Ogółem 57 630 tys. 2009-2011 – 41 860 tys., 2012-2019 – 15 770 tys. udział powiatu ryckiego: brak danych. Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
1.11	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych w ramach regionu Północno-zachodniego	2010-2017	Zarządzający regionem Północno-zachodnim Gminy powiatu ryckiego i inne należące do tego ZZO	2 20 tys. udział powiatu ryckiego: brak danych. Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
1.12	Działalność informacyjno-edukacyjna w ramach regionu Północno-Zachodniego	2010-2017	Zarządzający regionem Północno-Zachodnim Gminy powiatu ryckiego i inne należące do tego ZZO	1 140 tys. udział powiatu ryckiego: brak danych. Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
1.13	Budowa Gminnego Punktu Gromadzenia Odpadów w Rykach z możliwością doposażenia w sortownie odpadów z selektywnej zbiórki, także wielkogabarytowych, punkt zbiórki	po 2012	Gmina Ryki, PGKiM Ryki	b.d. Środki własne gminy, PGKiM, fundusze UE i krajowe, WFOŚiGW, kredyty

	odpadów niebezpiecznych,			
1.14	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	2010-2012	Zarządzający składowiskami	150-250 tys., Środki własne, WFOŚiGW
1.15	Usuwanie wyrobów azbestowych	2014-2032	Zarządcy nieruchomości	Środki własne, WFOŚiGW
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami				
2.1	Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Zadanie ciągłe	Gminy, WIOŚ	-
2.2.	Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami	Zadanie ciągłe	Gminy	W ramach działalności własnej
2.3	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskanie energii zawartej w odpadach w postaci termicznego ich przekształcenia	Zadanie ciągłe	Gminy, Starosta, Marszałek, Wojewoda	Środki własne gminy,
2.4	Wydawanie pozwoleń tylko na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami, których celowość została potwierdzona odpowiednią analizą	Zadanie ciągłe	Starosta, Marszałek,	W ramach działalności własnej
2.5	Wydawanie decyzji w sprawie usuwanie odpadów z miejsc do tego celu nieprzeznaczonych	Zadanie ciągłe	Burmistrzowie Wójtowie	W ramach działalności własnej
2.6	Aktualizacja gminnych planów gospodarki odpadami	2009 – co cztery lata	Gminy	5 tys. Środki własne
2.7.	Wydawanie decyzji o zamykaniu składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych	2009	Starosta	W ramach działalności własnej
2.7	Sporządzanie sprawozdań z realizacji powiatowego i gminnych planów gospodarki odpadami	2009 – co dwa lata	Zarządy powiatów, wójtowie, burmistrzowie	W ramach działalności własnej
Zadania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi				
3.1.	Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami	Zadanie ciągłe	Gminy, Firmy prowadzące odbiór odpadów	5 -10 tys. Środki własne
3.2.	Kontrolowanie zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwianiu odpadów	Zadanie ciągłe	Gminy	W ramach działalności własnej
3.3.	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	Zadanie ciągłe	Gminy, Firmy prowadzące odbiór odpadów	-
3.4.	Kontrolowanie stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbieranie odpadów komunalnych	Zadanie ciągłe	Gminy	W ramach działalności własnej
3.5	Współpraca samorządu z organizacjami	Zadanie	Starosta, Gminy	W ramach

	odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych	ciągłe		działalności własnej
3.6	Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. "dzikie wysypiska")	Zadanie ciągłe	Gminy	Środki własne gmin
3.7	Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100 % mieszkańców powiatu	2010	Gminy	-
3.8	Tworzenie regionalnego systemu gospodarki odpadami	2010 - 2011	Gminy	W ramach działalności własnej
3.9	Objęcie 100% mieszkańców powiatu systemem selektywnego zbierania odpadów	2008- 2012	Gminy	W ramach działalności własnej
3.10	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwionych przez składowanie o 35% (stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w powiecie w roku 1995)	2010	Gminy	W ramach działalności własnej
3.11	Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85%	2014	Gminy	W ramach działalności własnej
3.12	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwionych przez składowanie o 50% (stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w powiecie w roku 1995)	2013	Gminy	W ramach działalności własnej
3.13	Nadzór nad zarządcami dróg i lasów w celu utrzymania czystości na parkingach, miejscach postoju oraz w pasie drogowym oraz lasach w sąsiedztwie dróg	2010-	Gminy, Zarządzający terenem	W ramach działalności własnej
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi				
4.1.	Promocja działań związanych z przedłużaniem okresu użytkowania sprawnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych	2010-2017	Gminy Starostwo Organizacje społeczne	W ramach działalności własnej
4.2.	Popieranie wprowadzenia systemów zapewniających zorganizowanie wtórnego obiegu przestarzałych lecz sprawnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych	2010-2017		W ramach działalności własnej
4.3.	Kontrole prac związanych z usuwaniem azbestu oraz kontrole budynków	2010-2017	PINB	W ramach działalności własnej
4.4.	Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie prawidłowego postępowania z urządzeniami zawierającymi substancje zubażające warstwę ozonową	2010-2017	Organizacje społeczne	W ramach działalności własnej
4.5.	Wspieranie inicjatyw zmierzających do rozbudowy systemu zbierania opakowań po środkach ochrony roślin, w tym działania informacyjno-edukacyjne	2010-2017	ODR	W ramach działalności własnej
4.6.	Prowadzenie cyklicznych kontroli poszczególnych podmiotów (stacje demontażu) w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	2010-2017	WIOŚ	W ramach działalności własnej
4.7.	Zebranie 4 kg na mieszkańca/rok	2010	Gminy	

	zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych		Starostwo Organiz. Społeczne	
4.8.	Inwentaryzacja budynków i urządzeń zawierających azbest	2010-2012	PINB, Gminy	Środki własne gmin
4.9.	Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych w połączeniu z działaniami edukacyjno-informacyjnymi	2010-2017	Gminy, Starostwo, ZZO	W ramach działań związanych z selektywnym zbieraniem odpadów
4.10	Udoskonalenie i rozwinięcie systemu zbierania małogabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych	2010-2017	Firmy wprowadzające, placówki handlowe, szkoły	W ramach działań związanych z selektywnym zbieraniem odpadów
4.11	Rozbudowa systemu zbierania selektywnego przeterminowanych lekarstw z gospodarstw domowych	2010-2017	Gminy, apteki	W ramach działań związanych z selektywnym zbieraniem odpadów
4.12	Uszczelnienie systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji	2010-2017	Gminy, starostwo	W ramach działalności własnej
4.13	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem określonych w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla terenu woj. lubelskiego” (2008)	2010-2017	Gminy, starostwo	Środki własne gmin, starostwa, WFOŚiGW
4.14	Rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	2010-2017	Organizacje odzysku	b.d. środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE
4.15	Rozwój systemu selektywnego zbierania urządzeń zawierających substancje zubażające atmosferę i przekazywanie ich do odpowiednich zakładów celem demontażu. Przekazywanie wyodrębnionych frakcji do dalszego przetwarzania w specjalistycznych instalacjach.	2010-2017	Organizacje odzysku	b.d. środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE

Wybrane źródła finansowania

Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest

WFOŚiGW w Lublinie to publiczny fundusz celowy, wspierający przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska. Cele i kierunki działań funduszu określa ustawa „Prawo ochrony środowiska” z 2001 roku, a także II Polityka Ekologiczna Państwa. Działania WFOŚiGW uwzględniają także założenia dokumentów programowych z zakresu ochrony środowiska zatwierdzonych przez Sejmik Województwa Lubelskiego.

Od 2002 roku WFOŚiGW w Lublinie zajmuje się zabezpieczaniem organizacyjnych i finansowych warunków realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska w ramach funduszy unijnych.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udziela pomocy finansowej na usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest w następujących formach:

- **pożyczka 100%** kwalifikowanych kosztów zadania - koszt demontażu, transportu i zdeponowania odpadów na składowisku;
- **dotacja 50%** kwalifikowanych kosztów zadania - koszt demontażu, transportu i zdeponowania odpadów na składowisku. Dotacja może być udzielana jednostkom samorządu terytorialnego na usuwanie odpadów zawierających azbest z budynków należących do osób fizycznych w oparciu o Gminny Plan Usuwania Azbestu.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

20% wpływów z opłat w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji przeznaczane jest na dofinansowanie gmin w zakresie zbierania porzuconych pojazdów (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 maja 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków przeznaczania wpływów pochodzących z opłat w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 108, poz. 739)). Gmina przesyła wniosek do Narodowego Funduszu, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, w którym zebrano porzucone pojazdy wycofane z eksploatacji, wzór wniosku został określony w załączniku Nr 2 przedmiotowego rozporządzenia (znajduje się on również na stronie internetowej NFOŚiGW).

7. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

„Plan gospodarki dla powiatu ryckiego na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017” zakłada podjęcie przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych, które w sposób istotny usprawnią i unowocześnią istniejący system gospodarki odpadami. Obecny system wykazuje pewne braki i niedociągnięcia, z których najistotniejszymi są:

- brak rozwiązań prowadzących do minimalizacji wytwarzania odpadów (głównie komunalnych),
- tylko częściowe pozyskiwanie surowców wtórnych z odpadów,
- unieszkodliwianie odpadów (zmieszanych) głównie poprzez składowanie na składowiskach na terenie powiatu, jak i poza nim (składowisko w Puławach),
- duży odsetek gospodarstw rolnych zagospodarowujących odpady w tzw. własnym zakresie.

Zakłada się, że powiat rycki będzie współpracował w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi z Zakładem Zagospodarowania Odpadów (ZZO) Puławy i Regionem Północno-Zachodnim. W wyniku realizacji planowanych działań nastąpi systematyczny wzrost odzysku odpadów ze strumienia wytworzonych odpadów, w tym: surowców wtórnych, wielkogabarytowych, ulegających biodegradacji, niebezpiecznych. Nadal na bieżąco likwidowane będą powstające „dzikie” składowiska odpadów, a w wyniku docelowego objęcia zbiórką wszystkich mieszkańców powiatu, jak również na skutek prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych, zakłada się, że nie będą powstawać nowe nielegalne składowiska.

Zwiększenie zakresu selektywnej zbiórki odpadów wpłynie na ograniczenie uciążliwości składowania odpadów komunalnych, a ponadto przyczyni się do zmniejszenia masy odpadów deponowanych na składowiskach. Będzie również istniała możliwość wyselekcjonowania i zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji oraz niebezpiecznych, jak również odzyskania ze strumieni odpadów komunalnych surowców do powtórnego przerobu.

Plan gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego uwzględnia limity zawarte w obowiązujących przepisach prawnych oraz wytycznych polityki ekologicznej państwa i województwa lubelskiego.

Realizacja zadań zawartych w *Planie* pozwoli na minimalizację zagrożeń środowiskowych związanych z wytwarzaniem, przechowywaniem, unieszkodliwianiem i składowaniem odpadów. Zgodnie z zaleceniami KPGO, na terenie powiatu przewiduje się budowę gminnych punktów gromadzenia odpadów.

Plan gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego promuje odzysk jako podstawowy sposób postępowania z odpadami.

Należy stwierdzić, że realizacja ustaleń *Planu* spowoduje redukcję zagrożeń związanych z wytwarzaniem odpadów na terenie powiatu i powinna korzystnie wpłynąć na:

- estetykę krajobrazu (ograniczenie zaśmiecenia terenu i powstawania nielegalnych składowisk),
- zmniejszenie ryzyka skażenia wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku objęcia zbiórką całego strumienia odpadów komunalnych, a wśród nich odpadów niebezpiecznych (w tym chemicznych środków stosowanych w rolnictwie),

- racjonalne i oszczędne wykorzystywanie surowców naturalnych w związku z rozbudową systemu selektywnej zbiórki odpadów i odzysku surowców wtórnych,
- stopniową eliminację zagrożeń związanych z użytkowaniem wyrobów azbestowych (głównie w postaci pokryć dachowych).

8. MONITORING I OCENA WDRAŻANIA PLANU

Przedstawiony plan gospodarki odpadami jest drugim kompleksowym opracowaniem w tym zakresie sporządzonym dla powiatu ryckiego. Planowanie gospodarki odpadami jest procesem ciągłym, wymagającym stałej, elastycznej weryfikacji poszczególnych jego elementów wraz z następującymi zmianami w zakresie uwarunkowań prawnych czy właściwości technologicznych odpadów. Niniejszy *Plan* powinien być uaktualniany i doskonalony w miarę zachodzących zmian, weryfikacji faktów i liczb podanych w *Planie*. Monitorowanie realizacji *Planu* umożliwi ocenę prawidłowości i efektywności działań oraz szybkie i elastyczne reagowanie na zmiany.

Podstawą właściwego systemu monitoringu i oceny realizacji *Planu* jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach wyjściowych (miernikach) stanu środowiska przed wprowadzeniem *Planu* (tab.37

Tabela 37. Wskaźniki monitorowania Planu gospodarki odpadami

Wskaźnik	rok 2008
Ilość odebranych odpadów komunalnych w Mg	7472
Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych w Mg	15 535
Ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych (wartość orientacyjna wyliczona ze wskaźników KPGO) w Mg	142
Odsetek mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów	60%
Ilość zebranych selektywnie odpadów w Mg	373
Ilość zebranych selektywnie odpadów na mieszkańca w kg	6,5
Ilość składowanych odpadów ulegających biodegradacji w Mg	39
Ilość zebranych odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych (w tym zawierające azbest) w Mg	240
Ilość odpadów komunalnych unieszkodliwionych przez składowanie	4413

Wskaźnik	rok 2008
Ilość eksploatowanych składowisk	4
Ilość wytworzonych osadów ściekowych w Mg	284
Osady ściekowe unieszkodliwione przez składowanie w Mg	266
Osady ściekowe wykorzystane na cele przemysłowe w Mg	18
Osady ściekowe wykorzystane na cele rolnicze w Mg	0

9. STRESZCZENIE

Plan gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego (zwany dalej PGO) sporządzony został jako realizacja wytycznych ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), która w rozdziale 3 art. 14 – 16 wprowadza obowiązek opracowania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Pierwszy plan gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego został przyjęty uchwałą Nr XXIII/112/04 Rady Powiatu Ryckiego w dniu 29 czerwca 2004 r. Obecnie sporządzony *Plan* jest jego aktualizacją i kontynuacją. Zgodnie z wymogami ustawy o odpadach zostały sporządzone sprawozdania z realizacji Planu gospodarki odpadami w powiecie ryckim za lata 2004-2006 oraz za lata 2007-2008.

Niniejszy dokument jest zgodny z obowiązującymi aktami prawnymi z zakresu ochrony środowiska i gospodarki odpadami, a w szczególności z Krajowym planem gospodarki odpadami 2010 (KPGO 2010) przyjętym przez Radę Ministrów uchwałą Nr 233 w dniu 29 grudnia 2006 r. (M.P. Nr 90, poz.946) oraz Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2011 uchwalonym przez Zarząd Województwa w dniu 27 października 2008 r. (uchwała Nr XXV/435/08).

Szacuje się, że na terenie powiatu ryckiego powstało w 2008 roku 15 535 Mg odpadów komunalnych, z czego 9909 Mg na terenach miejskich (Dęblin i Ryki) oraz 5625 Mg na terenach wiejskich.

Ponad 91% wytworzonych w powiecie odpadów komunalnych stanowiły niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne. Średnio mieszkaniec powiatu ryckiego wytwarza w ciągu roku 266 kg odpadów komunalnych. W roku 2008 zebrano 7471,9 Mg (8037 Mg w 2007 r.) odpadów komunalnych. Największą ilość odpadów komunalnych zmieszanych w 2008 r. zebrano w Dęblinie (2500 Mg) i w Rykach (2424 Mg), najmniej zaś w Ułężu 134 Mg (ryc.5). Ilość zebranych odpadów komunalnych zmieszanych w

przeliczeniu na 1 mieszkańca jest najwyższa w gminie Stężycy (174 kg) i w Rykach (149 kg), najmniejsza w Ułężu (27 kg) i w Nowodworze (49 kg)(ryc.7).

Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest na terenie czterech gmin powiatu ryckiego: Dęblina, Ryk, Kłoczewa i Stężycy (od września 2009 r.). Obecnie brak rozwiązań związanych z segregacją odpadów w gminach: Uleź i Nowodwór. W gminie Nowodwór z ogólnej masy odpadów komunalnych są wydzielane tworzywa sztuczne, ale unieszkodliwiane poprzez składowanie.

Selektywna zbiórka opadów prowadzona jest głównie przez podmioty posiadające zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych. System zbiórki jest dostosowany do możliwości odbioru wysegregowanych odpadów przez te firmy oraz typu zabudowy w której jest realizowany.

W 2008 roku na terenie powiatu zebrano 373 Mg segregowanych odpadów komunalnych, głównie szkła (179 Mg), tworzyw sztucznych (78 Mg) oraz papieru i tektury (58 Mg). W niewielkim zakresie zbierane są odpady ulegające biodegradacji. Coraz więcej jest zbieranych selektywnie zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych (13 Mg) oraz zużytych baterii i akumulatorów (1 Mg). Najwięcej zebrano w Dęblinie – 277 Mg i Rykach - 63 Mg. Zebrane selektywnie odpady następnie poddawane są procesom odzysku lub recyklingu. Udział odpadów zebranych selektywnie utrzymuje się w okresie od 2004 r. na poziomie około 4%. Jest to udział nieznacznie wyższy niż średni dla Polski (2%), czy woj. lubelskiego lecz znacznie niższy od zakładanych celów. Ilość odpadów komunalnych zebranych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła w 2008 r. – 142 kg.

Podstawowym rodzajem instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych na terenie powiatu, jak i w Polsce jest ich składowanie. W 2008 roku na terenie powiatu unieszkodliwiono w ten sposób 4613 Mg odpadów (w tym 4413 kg odpadów komunalnych), co stanowiło:

- 30 % szacowanej ilości odpadów wytworzonych,
- 62 % ilości odpadów zebranych.

Na terenie powiatu ryckiego funkcjonują trzy składowiska, na których składowane są odpady komunalne (stan na 31.12.2009 r.): Ryki, Przestrzeń i Brzeźce. Na składowisku odpadów w Sobieszynie-Brzozowa zakończono przyjmowanie odpadów w listopadzie 2008 r.

Prognozuje się, że w latach 2010-2017 będą następowały następujące zmiany w gospodarce odpadami:

- rozwój zbiórki selektywnej oraz segregowania odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych,
- wzrost kosztów unieszkodliwiania odpadów przez składowanie,
- przyspieszenie działań w zakresie tworzenia ponadgminnych i gminnych systemów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji,
- budowa regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów komunalnych (ZZO Puławy, Region Północno-Zachodni), obejmującego instalacje do biologicznego i termicznego przekształcania odpadów,

Cele w zakresie gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego są zgodne z celami wyznaczonymi w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 i WPGO 2011.

W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele:

Cele główne:

- zwiększenie udziału odzysku, zgodnego z wymogami ochrony środowiska,
- zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie,
- zamknięcie do końca 2009 roku wszystkich składowisk odpadów niespełniających przepisów prawa.

Cele szczegółowe:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym 100% mieszkańców powiatu do końca 2010 roku,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie w roku 1995, zgodnie z zapisami krajowego planu gospodarki odpadami (2006) dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:
 - w 2010 r. nie więcej niż 75%,
 - w 2013 r. nie więcej niż 50%,

- w 2020 r. nie więcej niż 35%,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% ilości odpadów wytwarzanych w roku 2014,

Głównym kierunkiem działań jest wprowadzanie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi w układzie ponadlokalnym, w tym przynależność do dwóch zakładów zagospodarowania odpadów ZZO (sortownie, kompostownie, składowiska o funkcji ponadlokalnej),

- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych,
- redukcja zawartości składników ulegających biodegradacji w odpadach kierowanych na składowiska,
- utrzymanie przez gminy kontroli nad gminnymi składowiskami odpadów komunalnych,
- zamykanie, rekultywacja lub modernizacja gminnych składowisk odpadów komunalnych po zakończeniu składowania,

Gospodarka odpadami w woj. lubelskim opierać się będzie na 10 regionach gospodarowania odpadami zamieszkałymi przez co najmniej 150 tys. mieszkańców w każdym. Proponowane do budowy lub rozbudowy ZZO, w uzasadnionych przypadkach składać się mogą z kilku obiektów rozmieszczonych na terenie obsługiwanych rejonów. Instalacje w ramach poszczególnych ZZO zapewniają m.in. redukcję odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na poziomie przyjętym w celach.

Gminy powiatu ryckiego zostały zaliczone do dwóch regionów:

- Regionu Puławy: gmina Ryki, Dęblin, Stężyca i Ułęż,
- Regionu Północno-Zachodniego: Nowodwór i Kłoczew.

Inwestycje i działania organizacyjno-logistyczne w ramach ZZO Puławy i obiektów regionu Północno-Zachodniego będą w przyszłości odgrywały ważną rolę w systemie gospodarki odpadami w powiecie ze względu na zamknięcie składowiska w gminie Ułęż (Sobieszyn-Brzozowa) z końcem 2009 r., Przestrzeni (gmina Nowodwór),

Brzeźcach (gmina Stężycza) – termin zamknięcia uwarunkowany uzyskaniem pozwolenia zintegrowanego oraz składowiska w Rykach po jego wypełnieniu, co może nastąpić w 2016 (pozwolenie zintegrowane wydane przez Marszałka Województwa ważne do końca 2012r.). Strumień odpadów powstały na terenie powiatu będzie kierowany głównie do ZZO Puławy.

Planowane zadania inwestycyjne obejmują przedsięwzięcia w zakresie budowy niezbędnych urządzeń technicznych umożliwiających prowadzenie w sposób prawidłowy procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Do zadań inwestycyjnych należą:

- budowa gminnych punktu gromadzenia odpadów (GPGO), w tym o szerszym zakresie działalności w Rykach po zamknięciu składowiska,
- przynależność i udział w funkcjonowaniu ZZO Puławy i regionu Północno-Zachodniego,
- rekultywacja po zamknięciu składowisk odpadów komunalnych,
- likwidacja nielegalnych składowisk odpadów (tzw. „dzikich wysypisk”) na bieżąco,
- budowa przez podmioty gospodarcze instalacji do odzysku odpadów np. budowlanych, ulegających biodegradacji.

10. SPIS WYKORZYSTANYCH OPRACOWAŃ, DOKUMENTÓW I AKTÓW PRAWNYCH

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 (M.P. z 2006 r. Nr 90, poz. 946).

Plan Gospodarki Odpadami dla województwa lubelskiego 2011, Zarząd

Województwa Lubelskiego, Lublin 2008 r.

Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ryckiego, Uchwała nr XXIII/112/04 Rady Powiatu Ryckiego z 29.06.2004r.

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, 2008, Ministerstwo Środowiska, Warszawa,

Program ochrony środowiska dla powiatu ryckiego, Uchwała nr XXIII/112/04 Rady Powiatu Ryckiego z 29.06.2004r.

Program ochrony środowiska dla gminy Ryki na lata 2005-2016, 2004, Ryki,

Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2008 -2011 z perspektywą do roku 2015, 2008, Zarząd Województwa Lubelskiego, Lublin, Arcadis,

Raporty o stanie środowiska województwa lubelskiego z lat 2004-2008 (WIOŚ),
Rocznik statystyczny województwa lubelskiego, 2008, Urząd Statystyczny w Lublinie,

Strategia rozwoju województwa lubelskiego na lata 2006-2020, 2005, Zarząd Województwa Lubelskiego, Lublin.

Plan usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, 2002, Rada Ministrów RP,

Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie województwa lubelskiego, 2008. Zarząd Województwa Lubelskiego, Lublin,

Poradnik - powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami, 2002, Ministerstwo Środowiska,

Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego za okres od 16 czerwca 2003 r. do 31 grudnia 2006 r., 2007, Zarząd Województwa Lubelskiego, Lublin

Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego za okres 2004-2006 r.

Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami dla powiatu ryckiego za okres 2007-2008 r.

Załącznik 1.

Wykaz podmiotów posiadających zezwolenie na odbieranie i transport odpadów na terenie powiatu ryckiego

Miasto/gmina	Nazwa/adres przedsiębiorcy	Rodzaj zbieranych odpadów	Miejsce odzysku lub unieszkodliwiania
Dęblin	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Dęblinie, ul. 15 PP „Wilków” 3	Zmieszane odpady komunalne, odpady segregowane	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Puławach ul. Dęblińska 69
	TED-BAGS Usługi Komunalne Jarosław Wieczorek w Dęblinie, ul. Konopnickiej 12	Zmieszane odpady komunalne, odpady	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych

		segregowane	w Puławach ul. Dęblińska 69
	Przedsiębiorstwo Wywozu Nieczystości Stałych „ALMAX” Sp. z o.o. w Radomiu, ul. Wrocławska 3	Zmieszane odpady komunalne, odpady segregowane	Składowisko zarządzane przez Zakład Usług Komunalnych w Kurowie
	ALMAX-KOMUNALNIK Sp. z o.o. z Puław	Zmieszane odpady komunalne, odpady segregowane	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Puławach ul. Dęblińska 69
Ryki	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Rykach, ul. Słowackiego 5	Zmieszane odpady komunalne, odpady segregowane	Składowisko odpadów komunalnych w Rykach, ul. Janiszewska 70
	TED-BAGS Usługi Komunalne Jarosław Wieczorek w Dęblinie, ul. Konopnickiej 12	Zmieszane odpady komunalne, odpady segregowane	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Puławach ul. Dęblińska 69
	Przedsiębiorstwo Wywozu Nieczystości Stałych „ALMAX” Sp. z o.o. w Radomiu, ul. Wrocławska 3	Zmieszane odpady komunalne, odpady segregowane	Składowisko zarządzane przez Zakład Usług Komunalnych w Kurowie
	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Dęblinie, ul. 15 PP „Wilków” 3	Zmieszane odpady komunalne, odpady segregowane	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Puławach ul. Dęblińska 69
	EKO-LIDER Jarosław Wyglądała, Lucin 4	Zmieszane odpady komunalne, odpady segregowane	Składowisko w m. Glina spółki SATER z siedziba w Otwocku
Kłoczew	EKO-LIDER Jarosław Wyglądała, Lucin 4	Zmieszane odpady komunalne, odpady segregowane	Składowisko w m. Glina spółki SATER z siedziba w Otwocku
Nowodwór	Zakład Usług Komunalnych, Nowodwór 68	Zmieszane odpady komunalne,	Gminne składowisko odpadów komunalnych w Przestrzeni
Stężycza	Gminny Zakład Usług Komunalnych w Stężycy, Plac Senatorski 1	Zmieszane odpady komunalne,	Gminne składowisko odpadów komunalnych w Brzeźcach
	Przedsiębiorstwo Wywozu Nieczystości Stałych „ALMAX” Sp. z o.o. w Radomiu, ul. Wrocławska 3	Zmieszane odpady komunalne	Składowisko zarządzane przez Zakład Usług Komunalnych w Kurowie
	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Dęblinie, ul. 15 PP „Wilków” 3	Zmieszane odpady komunalne,	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych

			w Puławach ul. Dęblińska 69
	TED-BAGS Usługi Komunalne Jarosław Wieczorek w Dęblinie, ul. Konopnickiej 12	Zmieszane odpady komunalne,	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Puławach ul. Dęblińska 69
Ułęż	Zakład Komunalny w Ułężu	Zmieszane odpady komunalne,	Gminne składowisko odpadów stałych Sobieszyn-Brzozowa
	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Rykach, ul. Słowackiego 5	Zmieszane odpady komunalne	Składowisko odpadów komunalnych w Rykach, ul. Janiszewska 70